

DRUGO13

BIBLIJSKA POUKA ZA ODRASLE
IZDANJE ZA UČITELJE

2 – 2013

„TRAŽITE GOSPODA I BIĆETE ŽIVI!“

Zdravko Stefanović

Preveo s engleskog:
Milan Šušljic

Izdaje:
Hrišćanska adventistička crkva
Odeljenje za subotnu školu

Odgovara:
Igor Bosnić, 11000 Beograd, Radoslava Grujića 4

SADRŽAJ:

1. Duhovna preljuba (Osija)
2. Ljubav i suđenje: Božja nedoumica (Osija)
3. Sveti i pravedni Bog (Joilo)
4. Bog svih naroda (Amos)
5. Tražite Gospoda i bićete živi! (Amos)
6. Željan da oprostí (Jona)
7. Božji posebni narod (Mihej)
8. Osloniti se na Božju dobrotu (Avakum)
9. Dan Gospodnji (Sofonija)
10. Ono što je prvo na prvo mesto (Agej)
11. Viđenja nade (Zaharija)
12. Najbolji dar neba (Zaharija)
13. Da ne zaboravimo! (Malahija)

U V O D

Neko je rekao da um nikada nije zadovoljan. To se događa zato što se suočava sa surovim paradoksom: um, koji može da razmišlja o večnome, sačinjen je od materije koja nije večna – i što je najgore, um zna da nije večan. Kao i ptičice i crvici, mi ćemo umreti. Međutim, razlika je u tome što ptičice i crvici to ne znaju. Mi znamo, i upravo to shvatanje izaziva u nama zabrinutost i patnju.

Kako smo zapali u to stanje? Odgovor je, naravno, jedna reč: greh. Greh navodi na smrt. Ljudski greh, prema tome, čini da ljudi umiru. Ne može da bude jednostavnije od toga.

„Zato, kao što kroz jednoga čovjeka dođe na svijet grijeh, i kroz grijeh smrt, i tako smrt uđe u sve ljude, jer svi sagriješe.“
(Rimljanima 5,12)

Da, ljudi umiru. A ovde je problem: nikada nismo bili predviđeni da umremo. Mi smo prvobitno stvoreni za večni život. Plan, od samog početka, bio je da živimo večno. Smrt, prema tome, predstavlja agresora i provalnika – to je najneprirodniji od svih događaja! Međutim, mi smo tako navikli na smrt da je smatramo samom po sebi razumljivom; mi je prihvatamo kao deo životne stvarnosti.

Smrt kao deo života? Ako vam to zvuči apsurdno i paradoksalno, onda je to samo zato što je zaista tako. Smrt je negacija života, a ne neki aspekt života!

Upravo u ovom kontekstu smo prišli poukama za ovo tromesečje. Možda bi se to moglo izraziti poznatim rečima kojima Duh proroštva opisuje veliku temu Biblije kao „Božje delo da baci u prah i pepeo svaku čovekovu slavu i da učini za čoveka ono što čovek nije u stanju da učini za samoga sebe“ (EGW, The Faith I Live by, p. 109)

A šta je to što Bog čini za nas što mi sami nemamo sposobnosti da učinimo za sebe? Naravno, On nas spasava od najneprirodnijeg od svih zbivanja – od smrti; večne smrti kojoj bismo bili podložni kada ne bi bilo Božje blagodati koja se pokazala u planu spasenja. Drugim rečima, nama se danas upućuje poziv, i kao pojedincima i kao Crkvi „da tražimo Gospoda i da budemo živi!“

To je tema koju ćemo istraživati, istraživaćemo o tome šta to Bog čini za nas što mi sami nikada ne bismo mogli da učinimo za sebe, naime, da nam udeli dar života, večnoga života u Isusu Hristu. Međutim, mi ćemo ovu tematiku istraživati na mestu koje ne posećujemo tako često – u takozvanim malim prorocima, u dvanaest kratkih knjiga na kraju Staroga zaveta. Ovi proroci su bili nazvani malim prorocima, ne zato što su manje važni od velikih, već samo zato što su njihove knjige mnogo kraće od knjiga drugih starozavetnih pisaca.

I zaista, bilo preko Osijinog braka s nevernom ženom ili Joninog pokušaja da pobegne od Gospoda i svog proročkog poziva, ili Zaharijine zadivljujuće vizine o prvosvešteniku Isusu i Anđelu (i preko svih ostalih) mali proroci nam zajednički upućuju snažnu poruku, poruku koja se stalno iznova ponavlja. Poruka se bavi Božjom blagodaću prema glešnicima koji je nisu zaslužili. Poruka glasi da Bog želi da nas spase od naših greha, da nas spase od uništenja grehom, pobunom i neposlušnošću. Stalno iznova mi u tim knjigama vidimo kako se Gospod obraća svome narodu i poziva ga na pokajanje, na odbacivanje greha, da se vrati Gospodu i da nađe život, a ne smrt; spasenje, a ne prokletstvo, nadu a ne očajanje.

Nem, a ništa „malo“ u tim temama. To je istina za sadašnje vreme – Božja poruka nama danas isto onako kao što je bila poruka onima koji su živeli u vreme tih dvanaest pisaca, koji, iako su davno otišli na počinak, i dalje govore.

Postavlja se pitanje: hoćemo li je mi poslušati? Odgovor glasi: moramo, jer se radi o pitanju života i smrti!

Zdravko Stefanović predaje hebrejski i Stari zavet na univerzitetu Vala Vala u Sjedinjenim Državama. Oženjen je Božanom, profesorom matematike, i imaju dva sina. Porodica čuva ugodne uspomene na dvanaest godina provedenih u misiji u Istočnoj Aziji.

PRVA POUKA

Ključni tekst: Osija 2,23.

Učenik će:

Saznati: Prepoznati Božju netrpeljivost prema grehu i Njegovu ljubav prema Njegovom narodu.

Osetiti: Jačati osećanje ljubavi prema grešnicima onako kako ih Bog voli.

Učiniti: Pokoriti se Božjem planu i hvaliti Njega pto nas je prihvatio.

Kratak pregled pouke:

- I. Saznati: Bog ne može da trpi upornu neposlušnost.
  - A. Zašto je Bog zatražio od Osije da se ožđeni Gomerom, ženom slabog morala?
  - B. Šta nam njegov brak govori o uslovima u Izrailju pre izgnanstva u Asiriju?
  - C. Kako je Bog, preko Osijinog primera, usmerio Izrailj na ono što je bitno u stvarnim odnosima u životu?

- II. Osetiti: Božja nesebična i bezuslovna ljubav

- A. Šta nam to govori o Božjoj ljubavi i o Njegovom spuštanju na naš ljudski nivo razumevanja i ponašanja?
- B. Zašto Bog toliko voli ljude? Zašto je Bogu stalo do ljudi?
- C. Kako se osećaš kada znaš da će se rasejani prikupiti i ponovo zasaditi, da će nevoljeni postati voljeni, i da će oni koji nisu nazivani Njegovim narodom biti prihvaćeni kao Njegova deca?

III. Učiniti: Božja blagodat menja položaj čoveka

- A. Zašto je Osijino opraštanje zalutaloj ženi tako neobično, ali i važno današnjoj Crkvi?
- B. Kako Božje milostivo ponašanje prema grešnicima pomaže tebi u ponašanju prema onima koji greše prema tebi ili oko tebe?

Ukratko: Kada se vratimo Bogu odazivajući se na Njegove pozive ljubavi, On oprašta, menja naš položaj, blagosilja nas i vodi u novi život.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Glavni stih: Osija 3,1-3.

Ključna zamisao o duhovnom rastenju: Bog je sličan mužu punom ljubavi i razumevanja, a Njegov narod je Njegova nevesta. Ovaj

odnos muža i žene je dramatski prikazan u životu proroka Osije, Božjeg proroka, od kojega je Bog zatražio da se oženi ženom niskog morala. Božja duboka, nežna i trajna ljubav spremna na opraštanje predstavlja uzor vernosti za nas u našim odnosima s Bogom i bračnim drugom.

Samo za očitelje: Naša pouka za ovu sedmicu započinje proučavanje koje ćemo u toku ovog tromesečja obavljati u knjigama takozvanih malih proroka Starog zaveta. Iako se zovu mali, ovih dvanaest proroka su veliki po svojoj važnosti. Naziv „mali“ odnosi se jedino na relativno kratak tekst njihovih knjiga u upoređenju s mnogo obimnijim knjigama drugih pisaca, kao što su Isaija, Jeremija, Jezekilj i Danilo.

Naziv „Dvanaestorica“ prvi put se pojavljuje u drugom stoleću pre Hrista u apokrifnoj knjizi Ekleziastikum (Sirah 49,10). I Josif Flavije je znao za taj naziv. Zanimljivo je napomenuti da je svaka knjiga Dvanaestorice citirana bar jednom u Novom zavetu, najviše Knjiga proroka Zaharije. Posveti pažnju značenju imena malih proroka, jer svako to ime prenosi poruku koja se razmatra i tumači u odgovarajućoj knjizi malih proroka.

Početna aktivnost: Kada biste imali priliku da promenite ime, koje ime biste izabrali? Kojoj ličnosti iz prošlosti ili sadašnjosti biste voleli da budete slični? Ako biste voleli da imate nekoliko imena, umesto samo jedno, koje biste izabrali? Zašto ljudi cene kada znate njihovom ime i kada ih nazivate po imenu? Šta je tako dragoceno i važno u imenu? Šta ime otkriva o vama? Na koji način se naš karakter definiše imenom? Kako su biblijska imena funkcionisala u upoređenju s našima?

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Zašto su Božjem narodu potrebni proroci? Šta je tako posebno i nezamenljivo u njihovoj ulozi?
2. Zašto nas proročki glas tako često uznemirava? Na koji način su proročke poruke ili pozitivne ili negativne? Na koji način da pomirimo u svojim mislima da su poruke propasti i uništenja, s jedne strane, i poruke nade i obnovljenja, sa druge, objavljene u istoj knjizi?

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Ime proroka Osije znači „spasenje“, što je i osnovna tema njegove knjige. Ova poruka naglašava Božju otkupiteljsku ljubav prema grešnicima preko poruke Osijinog života i njegovog držanja prema nevernoj ženi. Budite pažljivi da ovu knjigu predstavite na osetljiv način, jer je to priča s elementima koju uznemiravaju i odbijaju. Nemoj iznositi Božji zakon i Božju ljubav kao suprotnosti, već se umesto toga pozabavi osnovnom namerom ove dramatične poruke, naime, Božjom zadivljujućom ljubavlju i vernošću u vreme kada se proterivanje ili čak kamenovanje preljubočinaca mmoglo očekivati. Božje reakcije na duhovno, moralno i političko propadanje naroda još više naglašavaju Božju ljubav i staranje o grešnicima.

KOMENTAR BIBLIJE

Osija je prorok iz osmog stoleća pre Hrista čija je služba trajala nekoliko desetina godina (Osija 1,1). On je i jedini prorok iz Severnog carstva. Bog ga je poslao da objavi poruku pokajanja tom carstvu i

da na taj način spreči tragediju robovanja i pada Samarije, prestonice Severnog carstva 722. godine pre Hrista. Da su glavari naroda poslušali Boga, narodu bi bile uštedene nevolje i stradanja na nacionalnom i pojedinačnom nivou.

Proroci nisu bili samo govornici umesto Boga, ponekad se od njih tražimo da dramatski predstavu svoju vest kao što se videi u Izaiji, Miheju ili Jezekilju koji su simbolički predstavljali svoje poruke. Svrha ovih dramatskih predstava bila je da potresu ljude u njihovoj upornosti i da ih navedu da donesu nove odluke za Boga i za Njegovu istinu, a protiv stranih bogova, nemorala i neetičkog ponašanja.

I. Osijev brak (Razmotri tekst u Osiji 1-3. u razredu!)

Gospod je zatražio od Osije da dramatski predstavi Njegovu poruku na uzuzetno neobičan način. Čak se i mišljenja teologa razulaze u vezi sa određenim aspektima tumačenja teksta u Osija 1-3, ali dokazi upućuju na sledeće tumačenje: Prorok je morao da se oženi Gomerom, ženom niskog morala, koja je već imala dece iz svojih ranijih veza (Osija 1,2). Razlog je objavljen: „Jer je zemlja učinila veliki nemoral odstupivši od Gospoda.“ Na taj način je Osijev porodični život postao slika Gospodnjeg odnosa prema Izrailju.

Osija je dobio troje dece sa svojom ženom Gomerom. Imena te dece upućuju svoju poruku. Prvorođeni je bio sin Jezrael, što znači „Gospod rasteruje“, zatim je došla kćerka po imenu Loruhamu („Nevoljena“) i konačno drugi sin Loamija („Nisi moj narod“). Sam Bog je birao ta čudna imena. Svaki put kada bi ih Osija otkrio narodu, svakako su zastajali da misle, jer je namera i bila da ih zaprepasti. Bila je to snažna poruka koja se nije mogla lako prevideti.

Razmotri i ovo: Kako je Osijin brak poslužio kao živa paravola Božje odnosa prema Izrailju? Kakav utisak su imena Osijeve dece ostavljala na srca i um Izrailja?

II. Osijin brak u krizi
(Razmotri tekst u Osiji 3,2.3. u razredu!)

Događaji opisani u trećem poglavlju hronološki se nastavljaju na događaje opisane u prvom poglavlju. Trebalo je Gomera bude izuzetno zahvalna Osiji zato što ju je prihvatio i što joj je oprostio, što joj je dao položaj zakonite žene i što se starao o porodici. Umesto da prihvati njegovu nesebičnu ljubav, ona se kao udata žena upustila u nezakonite odnose. Uprkos ponovljenim preljubama, Osija je ostao brižni muž i nije hteo da se rastane od Gomere da je ne bi izložio oštrim kaznama koje su se u to vreme izricale nevernima. Umesto toga, on joj je pokazao milost i ljubav. Otkupio ju je plativši otkupninu u vrednosti od 30 šekela. Nežno joj je rekao: „Sjedi kod mene dugo vremena... i ne budi drugoga, tako ću i ja biti tvoj!“ (Osija 3,3)

PITANJA ZA RASPRAVU: Kako je Osija postupao prema Gomeri, uprkos njenoj nevernosti? Šta je ona po zakonu zasluživala? Kako Osijevo postupanje prema Gomeri perikazuje Božju otkupiteljsku ljubav prema Izrailju? U vezi s time, razgovarajte u razredu o Hristovoj velikoj žrtvi ljubavi za nas, žrtvi koja ostaje uzor bračnim drugovima kako treba da se nesebično vole (Efescima 5,25).

III. Božjha ljubav je nerazumljiva i neshvatljiva
(Razmotri tekst u Osiji 2,7 u razredu!)

Iako je Gomera i dalje išla svojim putevima i činila preljubu, kao što je i Izrailj činio preljubu protiv Boga sledeći Valove kultove plodnosti (Osija 2,7), Bog se starao o svom narodu, opraštao mu i zvao ga sebi. Bog je zapovedio Osiji da voli Gomeru „kao što Gospod ljubi Izrailja“ (Osija 3,1). Bog se nadao da će Njegova ljubav prema Njegovoj nevesti Izrailju navesti ljude da promene svoje ponašanje, da se pokaju, da se obrate i da budu verni: „Idem da se vratim k prvome mužu svojem, jer mi bješe bolje onda nego sada!“ (Osija 2,7). Bog je čeznuo da pokaže na delu svoju ljubav prema Izrailju: „I zaručici te sebi dovijeka, zaručicu te sebi pravdom i sudom i milošću i milosrđem. I zaručicu te sebi vjerom, i poznaćeš Gospoda!“ (Osija 2,19.20)

Bog je pokazivao svoju ljubav prema svom narodu menjajući imena Osijeve dece. To je snažna poruka i potpuna promena njihovog stanja. Jezraelovo ime nije više glasilo: „Bog će rasuti“ nego „Ja ću zasaditi!“. Loruhamama nije više bila „Nevoljena“ nego „Pokazaću ti svoju ljubav!“ I konačno, Loamija nije više bio „Nisi moj narod“ već „Ti si moj narod!“ Kako je neverovatna Božja ljubav prema Njegovom narodu! Jedini pravilan odgovor na takvu ljubav Boga prema ljudima glasi: „Ti si moj Bog!“

Razmotri i ovo: Kako se promena imena Osijeve dece odrazila na promenu njihovog položaja? Prema tekstu u Otkrivenju 2,17, Bog će svakom svom sledbeniku dati novo ime. Šta bi ti želeo da bude značenje tvoj novog imena?

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: U našem promiscuitetnom društvu, nedostatak vernosti Bogu i bračnom drugu predstavlja strašan problem. Pomozi vernicima da shvate važnost zdravih odnosa i načina da se oni neguju.

PITANJA ZA PRIMENU:

1. Kako da izrazimo svoju odanost Bogu i kako da to praktički pokažemo i u našim porodicama?
2. Šta je to u našem životu što nas sprečava da budemo potpuno odani Bogu i našem bračnom drugu?

KORAK 4 – STVORITI

Samo za učitelje: Tekst u Osiji 1-3 predstavlja parabolu našeg života, Božje vernosti, staranja i ljubavi koja se mora posebno naglasiti. Pomozi vernicima da vide takvu sliku o Bogu!

AKTIVNOSTI:

1. Zatraži od vernika da napišu kratak sastav o porukala teksta u Osiji 1-3! Koliko god je to moguće, uključi sve ličnosti iz izveštaja i

naglasni Božji način posmatranja i ponašanja. Probajte da živo igrom i pokretima predstavite događaje.

2. Razmotri u razredu šta svakom verniku znače Božja obećanja: „Ja ću zasaditi!“ – „Ja ću ti pokazati svoju ljubav!“ – „Ti si moj narod!“

DRUGA POUKA

Ključni tekst: Osija 12,6.

Učenik će:

Saznati: Prepoznati Božju zavetnu vernost prema Njegovom narodu uprkos naše nevernosti. Shvatiti da je vraćan je Bogu odgovor na Njegovu inicijativu, da nas On osposobljava za to jer samo On može da izleči našu zalutalost.

Osetiti: Shvati da nedostatak znanja o Bogu doprinosi našoj propasti i kako je izlečenje od Boga povezano s iskrenim vraćanjem na Božđu stranu.

Učiniti: Strpljivo čekaj na Boga i neguj ljubav prema pravednosti u svom životu

Kratak pregled pouke:

I. Saznati: Božđa vernost nasuprot našoj nevernosti

A. Kako nas Božja dobrota i ljubaznost navode na pokajanje?

- B. Zašto se možemo vratiti Bogu jedino uz pomoć Njegove blagodati?
- C. Na koje načine je Osija bio pod uticajem poruke koja mu je bila data?

II. Osetiti: Ljubav, emocije i znanje

- A. Kako nas naši gresi mogu upozoriti na našu potrebu za isceljenjem?
- B. Zašto je nepostojanje znanja o Bogu tako razorno?

III. Učiniti: Ljubav i pravednost u ravnoteži

- A. Zašto je čekanje na Boga tako teško za nas danas u našoj kulturi?
- B. Šta bismo mogli da učinimo da uspostavimo ravnotežu između ljubavi i pravednosti?
- C. Šta je bolje, pogrešiti na strani ljubavi ili na strani pravednosti?

Ukratko: Pravilno razumevanje Božjeg karaktera i Njegovih postupaka privlači ljude da se vrate Njemu i da se trude da pokažu Njegovu vernosti, ljubav i pravednost.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Glavni tekst: Osija 14,1-4.

Ključna zamisao o duhovnom rastenju: Bog želio da spase svoj narod, iako on ne prepoznaje niti prihvata Njegovu ljubav. On, zato, želi da ih osvedoči da se razorno ponašaju i da im otkrije svoju beskrajnu i odanu ljubav. On je naš Ženik, iako ponekad odlučujemo na idemo svojim putevima i da sledimo svoje želje. On čini sve što je moguće da zadobije naše poverenje i da izgradi odnos ljubavi s nama, uprkos našoj nevernosti i mnogim pogreškama.

Samo za učitelje: Pouka za ovu sedmicu treba da nam pomogne da postanemo svesni da je Božja ljubav veća nego što možemo da zamislimo (Efescima 3,20.21). Mi ništa ne možemo učiniti da bismo naveli Boga da nas voli više ili manje. Niko i ništa ne može da nas rastavi od Božje ljubavi (Rimljanima 8,35-39). Međutim, naše tvrdoglavo odlučivanje da ostanemo u grehu ima negativnu silu da nas razdvoji od Njegove beskrajne ljubavi, jer tada postajemo neosetljivi prema Njegovom staranju. Naše odbijanje ranjava našeg Gospoda i izazava Njegovu bol. Bog je ipak uvek nama na raspolaganju. Samo mi imamo silu da kažemo ne Njegovim pozivima.

Početna rasprava:

Pošto je završio svoje doktorske studije na Endrus univerzitetu, pastor Ruilmar Depaiva i njegova porodica otišli su na pacifičko ostrvo Palau da služe kao misionari. Strašna tragedija je pogodila porodicu u decembru 2003. godine. Lopov je ušao preko noći u njihovu kuću i napao jedanaest godina starog sina Larisona koji je

pokušao da se odbrani. Borba je probudila oca koji je priskočio u pomoć, zajedno s majkom Margaret. Lopov, naoružan velikom drvenom motkom sve ih je pobio, Preživela je samo desetgodišnja Melisa, ali je bila surovo zlostavljana, Sledećeg jutra probudila se sva u krvi u kanalu nasred šume. Dovukla se do puta, zaustavila neki auto i bila prevezena do bolnice. Ruta Depaiva, Melisina baka i majka Rajmarova, doputovala je na Palau da bude sa svojom unukom. U toku pogreba poginulih, saznala je da je prisutna i majka ubice. Pozvala ju je da ustane i izađe napred. Onda je rekla: „Mi smo dve majke, koje žale za svojim izgubljenim sinovima. Dale smo im najbolje što smo imale, nadale smo se najboljemu, poslale smo ih u škole, ali danas smo obe ožalošćene. Depaiva porodica ne okrivljuje Hiroši porodicu. ... Sigurna sam da se i Džastinova majka mnogo puta molila za svoga sina i znam da je sada i njeno srce ispunjeno bolom. Mi ćemo se moliti sada za nju i za Džastina!“ Otišla je i u zatvor i kazala ubici: „Imam da ti kažem samo dve stvari: tebi je potreban Hristos, i ja ti opraštam!“

Šta mislite: da li je dobro da opraštamo i ono što nam se čini neoprostivo? Razmotrite razloge koje ste naveli! Kako biste vi reagovali u takvom položaju? Da li je opraštanje slabost ili božanska karakteristika? Objasni!

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Osnovna tema poglavlja od 4. do 14. u Knjizi proroka Osije je Božja vernost i nevernost Izrailja. Drugi deo knjige mogao bi se jednostavno podeliti u tri dela: (1) nevernost Izrailja (Osija 4,1. -6,3), (2) kazna Izrailju (Osija 6,4-10,15) i (3) Gospodnja verna ljubav (Osija 11-14).

KOMENTAR BIBLIJE

Božja blagodat se pokazuje na svakom koraku našeg života i na svakom koraku Izrailja. Sledi osnovne misli biblijskog teksta i sažmi ih u tri osnovne tačke:

I. Bedno duhovno stanje Božjeg naroda
(Razmotri tekst u Osiji 4,1.2.6 u razredu!)

Pažljivo razmotri Osijin tekst koji opisuje mlaku duhovnost Izrailja i njegovu bezbožnost. Naglasi i sledeće Božje optužbe protiv Izrailja: „Jer nema istine ni milosti ni znanja za Boga u zemlji; zaklinju se krivo i lažu i ubijaju i kradu; i čine preljubu, zastraniše, i jedna krv sustiže drugu.“ (Osija 4,1.2) „Izgibe moj narod, jer je bez znanja, kada si ti odbacio znanje, i ja ću tebe odbaciti da mi ne vršiš službe sveštene; kada si zaboravio Boga svojega, i ja ću zaboraviti sinove tvoje!“ (Osija 4,6.7) „narod moj pita drvo svoje, i palica mu njegova odgovara; duh bliudnički zavodi ih da blud čine odstupivši od Boga svojega.“ (Osija 4,12) „Ne upravljaju djela svojih da se vrate Bogu svojem; jer je duh bliudnički u njima i ne znaju Gospoda.“ (Osija 5,4) „Jer je dobrota vaša kao oblak jutarnji i kao rosa koja u zoru padne, pa je nestane.“ (Osija 6,4) „Oni prestupiše zavjet kao Adam, tve me iznevjeriše!“ (Osija 6,7) Mogli bismo nastaviti s nabranjem sve do 12. poglavlja i lista greha Izrailja bi nam izgledala beskrajna. Da li si našao sebe negde u toj beskrajnoj listi? Ako nisi, da li si bio dovoljno iskren prema samome sebi?

Razmotri i ovo: Moglo bi se kazati, kao u slučaju Izrailja u vreme proroka Osije, da je Božji narod bio ponekad mnogo tvrdovratiji u

svom vraćanju Bogu od tadašnjih neznabožaca ili nevernika. Možda je to imalo veze s njihovim razumevanjem istine i uljuljkanošću u lažnu sigurnost, u osećanje da je formalna pobožnost dovoljna, iako smo se odrekli njene sile da nam pomene život. Kako nas ovi stihovi mogu poučiti u važnosti da budemo ne samo imaći istine, već i da istina zadobije nas?

II. Božja zavetna vernost (Razmotri tekst u Osiji 6,1-3 u razredu!)

Prorok Osija pravi neverovatno prekrasnu sliku Boga koji uvek traži grešnike, nudi svoju ljubav i obilno se stara za njihove potrebe. Razmotri i sledeće tekstove: „Iscijeliće nas ... zaviće nas!“ „Povратиće nam život ... podignuće nas ... živjećemo pred njime.“ „Jer mu je izlazak uređen kao zora, i doći će nam kao dažd, kao mpozni dažd koji natapa zemlju!“ „Kako da te dam, Jefreme? Dea te predam, Izrailju? Kkao da učinim od teme kao od Adame? Da te obratim da budeš kao Sevojim? Ustreptalo je srce moje u meni, uskoлебala se utroba moja od žalosti!“

Razmotri i ovo: Uzeti zajedno, ovi tekstovi stvaraju jasnu sliku o Božjem karakteru. Kako ti se čini ta slika? Šta nam svi ti tekstovi govore o Bogu?

AKTIVNOST: Zatraži od vernika mda otvore svoje Biblije i da pronađu druge tekstove o Božjoj ljubavi i obećanjima o staranju.

III. Vrati se Gospodu Bogu svojemu

Prorok Osija objavljuje Božje mnogostruke pozive da se Izrailj vrati Gospodu. Razmotri nekoliko takvih poziva: „I potražiće lice moje kada budu u nevolji, tražiće me!“ „Hodite da se vratimo ka Gospodu!“ „Jer je meni mila milost, a ne žrtva i poznavanje Boga većma nego žrtva paljenica!“ „Obrati se, Izrailju, ka Gospodu Bogu svojemu, jer si pao svojega radi bezakonja. Uzmite sa sobom riječi, i obratite se ka Gospodu, recite mu: oprosti sva bezakonja i primi dobro; i daćemo žrtve usana svojih!“

PITANJA ZA RASPRAVU:

Zašto mje čak i Božji narod više zainteresovan za Božje blagoslove nego da se upravlja prema Božjim uputstvima? (Vidi Osija 7,14.15!)

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Knjiga proroka Osije završava se pitanjem: „Ko je midar?“ Odgovor glasi: „Jer su pravi putovi Gospodnji i pravednici će hoditi po njima!“ Ova definicija mudrosti je jednostavna, ali sveobuhvatna. Raspravljajte u razredu kako neko može da postane mudar da bi ustanovio razliku između dobra i zla i sledio ono što je dobro i pravo.

PRIMENA U ŽIVOTU: Bog nam kaže preko Osije da naša plodnost dolazi od Njega (Osija 14,8). To nas podseća na Isusovo mizlaganje o samome sebi i sliku da je On čokot, a mi loze. Mi možemo da donosimo rod jedino ako se nalazimo u vezi sa čokotom (Jovan 15,1-

17). Primeni ovu izreku na praktičan život. Na koji način možemo da ostanemo u Bogu i da budemo plodonosni?

KORAK 4 – STVORITI

Samo za učitelje: Metafora o Bogu i Negovom narodu kao o ženiku i nevesti veoma je snažna. Koje su prednosti ili mane takvih metafora?

AKTIVNOSTI:

1. Osija upoređuje Boga s raznim pojavama poznatim u njegovoj kulturi da bi Boga približio narodu tako da ga mogu boljkje razumeti (Vidi Osija 14,5-8!). Zatraži od vernika da pronađu savremene uporedbe koje bi nama približile Boga. Budite kreativni. Imaj posebno mlade na umu kada postavljaš ova pitanja. Kako da mladima prenesemo lepotu našeg Gospoda?

2. Pronađi u našoj pesmarici pesme o Božjoj vernosti i pozovi vernike da njihove reči nauče napamet.

TREĆA POUKA

Ključni tekst: Joilo 2,11.

Učenik će:

Saznati: Razumeti značenje Dana Gospodnjega kao dana suđenja. On se može iskusiti ili kao dan osude ili kao dan spasenja.

Osetiti: Ohrabriti ljude da se suoče s Danom Gospodnjim kao danom radosnog izbavljenja.

Učiniti: Pomoći drugima da budu svesni Hristovog dolaska, navodeći ih da hode s Njime, da budu ispunjeni Njegovim Duhom i da se tako pripremaju da budu gotovi.

Kratak pregled pouke:

- I. Saznati: Blizina Dana
  - A. Na osnovu čega znaš da će Hristos ponovo doći?
  - B. Zašto misliš da je Hristov drugi dolazak blizu?
  - C. Zašto vernici taj dan ne treba da smatraju strašnim danom?

II. Osetiti: Strašan dan

- A. Koja je tvoja prva misao kada čuješ da će nam svima Bog suditi?
- B. Zašto je Joilo tako ozbiljan kada najavljuje Dan Gospodnji?
- C. Koja se osećanja i ponašanja javljaju kada shvatimo da će oni koji prizivaju Gospoda biti spaseni?

III. Učiniti: Dan izbavljenja

- A. Zašto ne možeš da učiniš sebe gotovim za Gospodnji dolazak?
- B. Kako te Gospod može učiniti spremnim?
- C. U samom središtu Knjige proroka Joila zapisan je poziv da se vratimo Gospodu celim svojim srcem i obećanje o izlivanju Svetoga Duha. Zašto je to dovoljno da osposobi vernika da opstane na Dan suda?

Ukratko: Eshatološki Dan Gospodnji se približava. Ovaj veliki istorijski Dan biće dan izbavljenja za one koji prizivaju Gospoda i koje vodi Njegov Sveti Duh.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Glavni tekst: Joilo 2,11-17.

Ključna zamisao o duhovnom rastenju: Bog želi da pomogne svom narodu da savlada svoju duhovnu krizu tako što ga poziva na istinsko pokajanje. Narod mora da bude svestan da Božji sud nije pristrasan i da će osuditi svako bezakonje. Međutim, Bog će biti utočište za one koji se oslanjaju na Njega i koji prizivaju Njegovo ime. On je njihova tvrđava i On će ih opremiti da ostanu čvrsti u toku konačnih događaja u istoriji sveta.

Samo za učitelje: Pouka za ovu sedmicu usredsređuje se na Joilovu poruku, poruku proroka koji je živio u vreme kada je cela zajednica vernika prolazila kroz duboku duhovnu krizu. Umesto da obožava Boga Stvoritelja, narod se klanjao Valima i ispunjavao njihove zahteve. Joilo je bio propovednik probuđenja i trudio se da reformiše duhovni život naroda privlačeći njegovu pažnju na jedinog pravog Gospoda.

Početa rasprava: U središtu Knjige proroka Joila je poziv na pokajanje: „Obratite se k meni svijem srcem svojim i posteći i plačući i tužeći!“ (Joilo 2,12) Kako bismo mogli da budemo sigurni da je naše pokajanje pravo? U čemu je razlika između istinskog i lažnog pokajanja? Zašto i zbog čega treba da se pokajemo?

PITANJA ZA RASPRAVU:

1. Na koji način prirodne katastrofe i nevolje – na primer, skakavci u Joilovo vreme – zemljotresi, požari, poplave, cunami i tako dalje, mogu da navedu ljude na pokajanje?
2. Na koji način životne krize jačaju veru ili otkrivaju veru?

3. Šta je apostol Pavle mislio kada je rekao: Ko će nas rastaviti od ljubavi Božje? Nevolja li ili tuga? Ili gonjenje? Ili glad? Ili golotinja? Ili strah? Ili mač?" (Rimljanima 8,35) Neki ljudi postaju veoma ogorčeni kada dožive neku od ovih pojava o kojima Pavle govori. Zašto postoji tako velika razlika u reakcijama ljudi na slične nevolje?

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Teolozi su podeljeni kada se radi o vremenu Joilove službe, jer sama knjiga ne sadrži nikakve takve podatke. Istorijski kontekst koji se najbolje uklapa u njegov opis događaja je veliki otpad u vreme izrailjskog cara Ahava kada je služba Valima bila opšte proširena i kada su proroci Ilija i Jelisije obavljali svoju službu. Značenje Joilovog imena - Gospod je Bog – vrlo je slično značenju Jelisijevog imena – Gospod je moj Bog. Stanje je bilo vrlo dramatično jer je zajednica vere bila pokvarena i u zbunjenom stanju. Njihova religija je bila veoma sinkretistička – sjedinjavala je paganske rituale s obožavanjem Boga. Ukratko, njima je bila potrebna potpuna reforma.

KOMENTAR BIBLIJE

Ključni izraz u knjizi glasi „dan Gospodnji“ i pojavljuje se pet puta. Taj dan je blizu i opisan je negativnim, mračnim izrazima osude. Naravno, ova osuda se odnosi na bezakonike u svim narodima, uključujući i Izrailj

I. Bog deluje i poziva na istinsko pokajanje
(Razmotri tekst u Joilu 1,15; 2,1,11.31; 3,14 u razredu!)

Nevolja sa skakavcima trebalo je da podseti Božji narod na Joilovo upozorenje o Danu suda. Ova katastrofa će biti slična uništenju na Dan Gospodnji. Lokalno suđenje trebalo je skrene njihovu pažnju na eshatološki dan suda kada će se svima pravedno suditi i kada niko neće uživati neku prednost nad ostalima.

Božji poziv je jasan: „Vratite se k meni!“ To je lični poziv na delovanje s namerom da se pomogne vernicima da se i sami vrate Gospodu i da obnove svoj zavetni odnos s Njime. Važno je, ne samo da se prihvate Njegova učenja, zakoni, istina, način života, već da se uspostavi blizak odnos prijateljstva i zajedništva s Njime.

Osim toga, Bog je pozivao: „Razderite srca svoja, a ne haljine svoje!“ (Joilo 2,13) Bilo je uobičajeno u biblijska vremena da se zbog žalosti cepa gornja odeća. Međutim, Bog pokazuje da prava žalost nije samo spoljašnje pokazivanje tuge razdiranjem ogrtača, već da je to „razdiranje srca“. Kao da Bog želi da kaže: „Želim da plačete, ali ne samo spoljašnjim pokazivanjem žalosti, već od srca. Želim da vaše pokajanje bude stvarno i da dolazi od srca!“

Razmotri i ovo: Šta je pogrešno u izopačenpoj ideji da treba da grešimo više da bismo primili više blagodati? Zašto je takop važno za Božji sud da bude nepristrasan?

PITANJA ZA RASPRAVU:

1. Kako bi Bog mogao da postane tvrđava vašeg života, a posebno u vreme kada nestane svake druge sigurnosti?

2. Na koji način možete da „razderete“ svoje srce?

II. Bog šalje svoga Duha pre Dana suda
(Razmotri tekst u Joilu 2,28.29. u brazredu!)

Pre strašnoga Dana Gospodnjega, Bog će poslati svoga Duha (Joilo 2,28.29) i pokazaće velike znake u prirodi (Joilo 2,32). Prema tome, ne moramo se plašiti tih završnih događaja, zato što je izbavljenje u uskoj vezi s našim moćnim Bogom. Kada idete s Bogom, imaćete nadu, jer oni koji vole Boga nisu neki plašljivi ljudi, već ljudi okrenuti Bogu (Isaija 35,4; Danilo 7,22; Jovan 5,24; Rimljanima 8,28; 1. Jovanova 2,28; 4,17.18). Bog uvek mora da bude središnja tačka u našem razmišljanju i našem ponašanju (Psalam 1,1.2; Kološanima 3,1-4).

Božji Duh i kiše imaju dominantnu ulogu u Joilovim porukama, a posebno u drugom delu drugog poglavlja. Kada je zemlja suha, potrebna je kiša. I kao što voda donosi život zemlji, tako i Gospodnji Duh oživljava duhovni život. Gospodnji Duh treba da se izlije na narod tako da se suša promeni u obilje Božjih blagoslova (Jovan 7,37-39; 10,10).

U jevrejskom jeziku se ovde zapaža i dvostruko značenje pojedinih tekstova, pa tako izraz „jesenja kiša pravednosti“ može da se prevede i kao „učitelj pravednosti“ (Joilo 2,23) Kumranski vernici su očekivali na temelju ovog teksta dolazak „učitelja pravednosti“ kao ispunjenje ovog proročanstva. Jedino primanje učenja Učitelja Isusa Hrista, kao i Svetoga Duha, pripremiće nas da obožavamo Boga u istini i Duhu da bismo se izbacili na Dan suda.

RASPRAVA: Zašto je Sveti Duh tako važan u našem životu? Šta znači da će Bog izliti svoga Duha na svoj narod da bi se vernici ispunili Njime? (Vidi Jezekilj 36,26-28; Jovan 16,7-15; Rimljanima 8,13-17!).

III. Bog će suditi svim narodima u dolini odluke
(Razmotri tekst u Joilu 2,32 u razredu!)

Knjiga proroka joila govori o poslednjem sudu u dolini odluke. Ista ta dolina je nazvana i dolina Josafatova, što znači „Gospod sudi“. Ova dolina nije neka doslovna geografska dolina negde u Palestini – nijedna dolina nije dovoljno velika da orimi sve narode sveta. To je simbolično mesto, ali sa stvarnim sudom na kojemu će Gospod suditi celome svetu. Ta istina može se jasno videti iz simboličkog imena doline. Božje završne izvršne odluke će se doneti i božanski sud će pokazati i odluke koje su ljhudi doneli (Danilo 7,9.10.22.25.26; Matej 16,27). Božji sud nije ni samovoljan ni čudljiv.

DISKUSIJA: Osnovno pitanje je ko će moći da opstane na Božjem sudu i kako? Objasni vernicima šta to znači prizivati ime Gospodnje? (Joilo 2,31).

Samo za učitelje: Objasni vernicima da se mogu ispuniti Svetim Duhom tako što će se krštavati Svetim Duhom svakoga dana.

Svaki iskreni vernik želi da ima značajan, blizak i dobar odnos s Bogom. Međutim, taj odnos ne može da bude sentimentaln; umesto toga, mora da bude biblijski u smislu da je u njega uključena cela čovekova ličnost: intelekt, osećanja i volja. Kako hrišćanstvo, kao religija, uključuje celu ličnost na taj način? Sa druge strane, kako se

istočnjačke religije mogu uporediti s hrišćanstvom, šta hrišćanstvo nudi što one ne nude?

ŽIVOTNA PRIMENA: Joilo poziva svakoga - odrasle, decu, stare i mlade, tek venčane – da se istinski vrate Bogu posteći i plaćući. Kako pastori i crkva mogu da pomognu vernicima da pozovu svakoga na iskreno pokajanje? Koju ulogu post i proučavanje Svetog pisma imaju u istinskom probuđenju? Kakve veze imaju post i proučavanje Pisma sa iskrenim pokajanjem?

KORAK 4 – STVORITI

Samo za učitelje: Nevolja sa skakavcima bila je lokalno zlo enormnih dimenzija, koje je odigralo simboličnu ulogu time što je ukazivalo na Božji sveopšti sud svim narodima na kraju vremena. Ovaj eshatološki događaj je se naziva antitip. Objasni to vernicima prema smernicama sledeće aktivnosti:

AKTIVNOST: Pomozi vernicima u razredu da shvate šta je to simbol i kako deluje i koja je njegova smrha. Upotrebi razne primere raznih vrsta simbola i objasni zašto je njihovo razumevanje tako važno. Pomozi im da razumeju razliku između tipa i antitipa.

ČETVRTA POUKA

Ključni tekst: Amos 3,8.

Učenici će:

Saznati: Razumeti da proročanstvo nije prvenstveno najavljivanje budućih događaja, već da se radi o čovkeovim sadašnjim odlukama

Osetiti: Shvatiti emocionalno da Bog osuđuje oholost, nepravdu i druga dela protiv čovečanstva. Vernik treba da učestvuje u Amosovim težnjama za obnavljanjem pravednosti.

Učiniti: Uzeti ozbiljno Božju proročku Reč i pripremiti sebe i druge za susret s Gospodom, ne navodeći ih da se osećaju depresivno ili neznadežno.

Kratak pregled pouke:

I. Saznati: Sila Božje Reči

A. Koji je prvenstveni cilj Božje Reči: obaveštenje, pouka, opomena, ohrabrenje ili ojačavanje?

B. Kako znaš da je Bog progovarao u prošlosti i da i danas progovara preko svoje Reči?

C. Zašto Bog otkriva budućnost?

II. Osetiti: Bog je progovorio i šta to sada znači za mene?

A. Zašto je tako važno da slušamo Božji proročki glas?

B. Na koji način možemo da progovorimo o pogrešnom ponašanju i da istovremeno ne donosimo sud?

III. Učiniti: Važnost proročke Reči

A. Kako da osudimo greh u pravom duhu i da istovremeno ohrabrimo ljude da čine što je dobro?

B. Kako da odbraniš one u tvom susedstvu koji su potlačeni, zlostavljani, siromašni i bez odbrane?

C. Kako tvoja crkva može da podrži proročku službu danas?

Ukratko: Božja proročka Reč ne samo da sadrži informacije o prošlosti i o budućnosti, već pomaže da donesemo pravilne odluke u sadašnjosti.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Glavni tekst: Amos 4,12.

Ključna zamisao o duhovnom rasteњу: Bog u Knjizi proroka Amosa je Bog pravednosti. Ovo naglašavaje je vrlo značajno u našem savremenom društvu, koje je obuzeto sentimentalizmom i shvatanjem da je nešto dobro ako se dobro osećaš kada ga činiš. Iako emocije imaju značajnu ulogu u našem životu, one moraju da budu u vlasti božanskih načela što će garantovati da će naši odnosi biti istinski slobodni i u pravim granicama.

Samo za učitelje: Božja pravednost mora da bude ponovo naglašena u današnjem svetu, jer je često skoro sasvim zaboravljena vrednost. Naglasite činjenicu da su Božja ljubav u istina nepotpune bez pravednosti. Bog otkriva svoje planove da konačno uspostavi vladavinu pravednosti (Amos 3,7) tako da može da cveta život bez greha.

POČETNA RASPRAVA:

Mi živimo u pokvarenom svetu u kojemu nasilje, sila i novac vladaju. Mnoga deca, žene i nevini ljudi stradaju, iskorišćavani su i zlostavljani. Nasilje u domu ima mnogo žrtava. Podmićivanje čini da pravednost ostane bez prava glasa. Kada nevini stradaju, ljudi zahtevaju pravdu. Kada zločin i terorizam dolaze do izražaja, mi želimo da se umešamo, ali osveta nije naša. Kako bismo mi, kao pojedinci ili zajedništvo vere, mogli da se više uključimo u stvaranje sklada i miroljubivih odnosa u našem društvu, na radnom mestu, u susedstvu, u zaštiti slabih? Svi smo mi ranjivi, a ipak, zar smo zaista potpuno bespomoćni u rukama moćnika? Zašto osveta vlastitim rukama nije delo pravednosti?

PITANJA ZA RASPRAVU:

1. Zašto je važno da Bog unapred objavljuje šta namerava da učini? Zašto nam otkriva i svoje sudove?
2. U svetu međusobno sukobljenih informacija i rasprava koje zavode s pravog puta, kako bismo mogli da znamo koje će osnovne korake Bog preduzeti u toku drugog Hristovog dolaska?

KORAK 2 – ISTRAŽI

Amos, prorok iz osmog stoleća pre Hrista, potiče iz malog grada Tekuje, oko desetak kilometara od Vitlejema i nešto više od Jerusalima. Iako je bio sa juga (Juda) Bog ga je poslao na sever (Izrailj) da objavi poruku koja je pozivala narod da se vrati Gospodu i da se prestane bezbožno ponašati. Severno carstvo je bilo krajnje pokvareno. Bezakonje je tako preovladavalo u narodu da je Bog

morao da pošalje Osiju, drugog proroka, da podrži Amosa u objavljivanju poruke o Božjem sudu koji će se izliti preko asirske vojske. Bez Božje zaštite i pomoći, Samarija će biti zauzeta.

KOMENTAR BIBLIJE

I. Pokvarenost u Izrailju (Razmotri tekst u Amosu 3,7 u razredu!)

Stanovnici Izrailja su morali da učine dramatične promene u svom životu. U svojoj ljubavi i pravednosti, Bog je svojim slugama Amosu i Osiji otkrio svoje tajne (Amos 3,7) i planove da bi pomogao narodu da se vrati na pravi put. Postojala je nada da će narod kada bude saznao punu istinu o skorom uništenju svojih gradova i cele zemlje pozražiti Gospoda. Njihovo političko, društveno i religijsko stanje bilo je u potpunom haosu i propadanju.

Istorija Izrailja je mračna. Nijedan jedini od 20 careva Severnog carstva nije sledio Boga. Svi vladari – od prvog Jerovoama pa do poslednjeg Osije – bili su bezbožni. Činili su ono što je bilo odvratno u Božjim očima. Nije bilo ni jednog jedinog izuzetka. Samo zavere, pobune, iskorišćavanje, nasilje, užas, pokvarenost, tragedija i očajanje. Samo da istaknemo: sedam izrailjskih careva je bilo pobijeno, jedan je izvršio samoubistvo, a jedan je bio „udaren od Gospoda“. Biblija upotrebljava cara Ahava i njegovu ženu Jezavelju kao simbole zla u Izrailju. Nijedan jedini nije bio bogobožni vladar; nijedan se nije pokajao niti uveo reforme. Vodili su narod u propast. Bili su vođe uništenja. Kakve li nesrećne i žalosne situacije! Nije nikakvo čudo da je Bog odlučio da im pošalje „jaku medicinu“ da bi potresao tvdovrati narod i zaustavio bezakonje. Međutim, na nesreću, kao što znamo iz istorije, ni glas proroka nije pomogao.

Razmotri i ovo: Kaku pouku bi naša savremena zajednica mogla da nauči iz sukoba, pobjeda i poraza starozavetne Crkve? Šta je posebno primenljivo za nas danas?

II. Bog prikazuje i razobličuje stvarnost
(Razmotri tekst u Amosu 4,4-11 u razredu!)

Drvo i drugo poglavlje Knjige proroka Amosa prikazuje niz sudova protiv naroda. Amos započinje s narodima koji okružuju Izrailja: prvo je Aram (Damask) i Filisteja – sa svojim gradovima kao što su Gaza, Ašdod, Aškalon, Ekron – zatim prelazi na Tir, pa na srodne narode Edoma, Amona i Moava, završavajući sa sestrinskim narodom Judom. Narod u Izrailju mogao se još osećati spokojno, jer je glavina Božjih sudova bila usmerena protiv drugih naroda. Međutim, onda se prorok okrenuo protiv Izrailja i propovorio o njegovim gresima. Rečitim izrazima Amos govori protiv Izrailja u celom ostatku knjige.

U trećem poglavlju, Bog postavlja sedam retoričkih pitanja (Amos 3,3-6). Međutim, prvo opominje narod da će, iako ga je izveo iz Egipta, kazniti zbog njegovih greha. Zato što ne znaju kako da čine dobro, Bog ih upozorava da će neprijatelj preplaviti zemlju. Služeći se slikovitim jezikom, Bog pokazuje da su Njegovi sudovi neizbežni zbog teške moralne izopačenosti Izrailja. Kazna se ne može izbeći, a oltari u Vetilju – centru lažnog bogoslužjenja u Izrailju – biće razoreni.

Pet puta u četvrtom poglavlju Bog uzvikuje i prigovara da je narod, iako je upotrebio i krajnje mere da ga zaustavi na zlom putu, tvrdoglavo nastavio da ide putem greha i zla. Prorok naglašava Božje reči: „I ipak se niste vratili meni!“ (Amos 4,6.8.9.10.11)

PITANJA ZA DISKUSIJU:

Naš Bog je Bog koji uspostavlja odnose s ljudima. On čezne da razvije bliske odnose sa svojim narodom. Na koje načine, ti odnosi mogu da budu negovani, ili suprotno tome, čime ih možemo potkopavati? Upitaj vernike da nađu praktične načine da se izgrade odnosi s Bogom i s bližnjima.

III. Pripremi se da se sretneš s Bogom svojim!
(Razmotri tekst u Amosu 4,12 u razredu!)

Na kraju, Bog će se suprotstaviti Izrailju, jer je On njegov Stvoritelj (Amos 4,13), a narod je odgovoran Njemu. Ljudi su odgovorni za svoje odluke. Prema tome, Bog poručuje svoje narodu da treba da se pripremi da se „sretne sa svojim Gospodom“ (Amos 4,12). Sresti se sa Gospodom znači, u ovom kontekstu, suočiti se sa pretećim Božjim sudovima. U petom poglavlju Bog poziva na istinsko pokajanje, na vraćanje Bogu, na traženje Boga da bi se sačuvao život. To pokajanje se mora pokazati u promeni načina života, jer su „obraćali sud u pelen, i pravdu na zemlju obarali“ (Amos 5,7) Umesto toga, trebalo da „sud poteče kao voda, i pravda kao silan potok“ (Amos 5,24).

Razmotri i ovo: Mnogi biblijski tekstovi objašnjavaju drugi Hristov dolazak kao dan konačne nade i obnavljanja. Pogledaj prekrasni opis tog slavnog događaja u 1. Solunjanima 4,14-18 i u Titu 2,11-14. Kako je Hristov drugi dolazak opisan u tim tekstovima i kakvu nadu nam oni ulivaju?

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Postavi vernicima sledeće pitanje da bi razmislili o odnosu između ponašanja, opravdanja verom i pravednosti:

PITANJA ZA PRIMENU:

1. Kako se promena ponašanja povezana sa zahtevima pravde odražava na doktrinu o opravdanju verom? Zašto naše pravedno ponašanje nije osnova za naše spasenje? Kako ovo dostignuće otkriva da smo spaseni blagodaću u Hristu Isusu? Zašto ne zarađujemo pristup na nebo svojim dobrim delima i zašto ne zadobijamo spasenje svojim dostignućima? (Imajmo na umu da mi ne činimo što je pravo zato da bismo mase spasili, već zato što smo spaseni!)
2. Šta to znači da pustimo da „pravda teče kao voda i pravednost kao snažan potok“? Kako bismo to mogli da učinimo u svom životu? Kako biste mogli pomoći svojoj crkvi da čini ono što je pravo i pošteno?
3. Kako tekst se u Miheju 6,8. da činimo pravdu uklapa u celokupnu sliku izvršavanja onoga što je pravo? Sa čime to Mihej usko povezuje?

KORAK 4 – STVORITI

Samo za učitelje: Iako se Amos ne služi rečju disciplina, nije teško videti da je to ono što on stvarno želi da naglasi Božjem narodu. Kako da primenimo pravu disciplinu u svom životu bez upadanja u legalizam ili izricanje sudova drugima?

AKTIVNOSTI:

1. Podeli razred u male grupe od tri ili četiri vernika i zatraži da razgovaraju o tome kako neko može da bude spreman za drugi Hristov dolazak. Kako nas Bog priprema za Nebo, i šta bi trebalo da činimo da bismo se pripremili za ovaj veliki događaj u ljudskoj istoriji? Proučavajte pažljivo zajedno, u svojim malim grupama, tekstove u Judi 24.25 i razmenite svoje zaključke.

2. Misija Jovana Krstitelja je bila da pripremi narod za prvi Hristov dolazak (Luka 1,16.17). Kako je on to činio? Šta je bio njegov zadatak? Razgovarajte u razredu kako bismo mogli da pomognemo drugima da budu spremni da se sretnu sa svojim Gospodom licem u lice i da opstanu! Kako bismo mogli da opstanemo na veliki dan suda? (Otkrivenje 6,17; Isaija 25,9).

PETA POUKA

Ključni tekst: Amos 5,14.

Učenik će:

Saznati: Shvatiti da nam Bog želi dobro, i da tražđenje Gospoda i Njegovih istinskih vrednosti znači pronaći život.

Osetiti: Shvatiti da zlo donosi propast i uništava sve što je značajno i lepo. Činiti dobro ne samo čini da se osećamo dobro, već donosi i pozitivne rezultate.

Učiniti: Potruditi se da obnovimo život iskrenom i poštenom potragom za Bogom.

Kratak pregled pouke:

I. Saznati: Tražiti Gospoda

A. Kako da tražimo Gospoda?

B. Zašto Bog kaže svom narodu da će biti s njime iako je već s njime – govoreći mu, pozivajući ga na pokajanje?

C. Šta znači da je Bog sa svojom Crkvom?

II. Osetiti: Tražiti dobro; mrziti na zlo.

A. Kakvo treba da bude naše ponašanje prema grehu i grešnicima?

B. Na koji način ljubav odbacuje ono što je štetno? Na koji način istinska ljubav može i da radi i da isceli u isto vreme?

III. Učiniti: Obnavljanje odnosa

A. Na koji način tražiš Gospoda u svom svakodnevnom životu?

B. Kako da učinimo da nam religijske pesme, obredi i navike postanu značajni?

C. Kako se osiguramo protiv samozavaravanja, jeftinog odnosa sa Bogom, osećanja lažne sigurnosti?

Ukratko: Prazni obredi i štetno ponašanje pod maskom imena Gospodnjega ne mogu da zadovolje i navedu na značajan odnos s

Bogom i bližnjima. Istinski tražiti Gospod i ispunjavati Njegovu volju donosi istinski život.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Osvetliti tekst u Bilbiji: Amos 5,14.15.18.21.

Ključna zamisao o duhovnom rastenju: U srži Amosove poruke – koji se često smatra glasom koji nagoveštava propast – predstavlja trostruki poziv da „tražimo Gospoda“, da „volimo dobro“ i da „budemo živi“ (Amos 5,4.6.15). Jedino ako se vratimo Gospodu iz celoga srca možemo naći obilan i zadovoljavajući život.

Samo za učitelje: Pouka za ovu sedmicu opominje protiv jeftine religije i pogrešnih očekivanja u odnosu na Dan Gospodnji. Dan suda se u Amosove dane shvatao kao dan osвете protiv neprijatelja. Njihovi neprijatelji će propasti, ali će vernici naslediti Gospodnje carstvo. Međutim, Amos opominje zajednicu vere da će Dan Gospodnji biti ujedno i dan strogoga suđenja Njegovom narodu zato što je odbacio autentičan duhovni život. Njihova religija bila je samo spoljašnja, puna rituala i običaja, a nije obuhvatala unutrašnje preobražavanje i prave odnose. Pročitaj stroge reči koje opisuju koliko Bog mrzi njihovo bogosluženje: nije bilo srca u njihovom bogosluženju niti je u njemu bilo pravednosti (Amos 5,21-27). Amosova poruka je bila poslednji ultimatum od Boga u pokušaju da se Izrailj zaustavi da ne čini zlo. Ako se ništa neće promeniti, celokupno Severno carstvo će iščeznuti. To se na nesreću i dogodilo 722. godine pre Hrista posle asirskog napada – i sve to samo zato što je Izrailj odbio da sluša Gospoda, Njegove vesnike i Njegovu Reč.

Uvodna diskusija: Šta bi se dogodilo kada biste subotnu školu u razredu započeli, ili kada bi pastor započeo svoju propoved, rečima: „Teško vama koji očekujete drugi dolazak Gospoda Isusa Hrista!“ (parafraza teksta u Amosu 5,18) „Teško vama koji se osećate ugodno u crkvi, iako u svom svakodnevnom životu zaboravljate Gospoda i Njegovu volju!“ (parafraza teksta u Amosu 6,1) Kakvu reakciju biste očekivali? Koliko bi ona bila šokantna?

PITANJA ZA DISKUSIJU:

1. Zašto je moguće da se i tako značajna poruka kao što je poruka o drugom dolasku upotrebi protiv naroda, da se izopači da posluži sebičnim interesima i da ne donese nadu koju treba da donese?
2. Šta bismo mogli da učinimo da ne upadnemo u zamku samozadovoljstva, lažne sigurnosti, sebičnog usmerenja na samoga sebe dok čekamo blaženu nadu, povratak našeg Gospoda Isusa Hrista?

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Literarna struktura Knjige proroka Amosa je izvedena po sistemu simetrije, hiastije, tako da se prvo ogleda u poslednjemu, što je jedan od mnogih sistema upotrebljanih u antici.

- A. Božji sud nad narodima, uključujući i Judu i Izrailj (Amos 1 i 2)
  - B. Božji sud nad Izrailjem (Amos 3 i 4)
    - C. Božji poziv svom narodu, tražite Gospoda i budite živi (Amos 5)
      - B1. Božji sud nad Izrailjem (Amos 6 i 7)
        - A1. Božji sigurni sudovi i obećanja o konačnom obnavljanju (Amos 8. i 9)

Ova literarna struktura pokazuje da suština Amosovog proročanstva nije poruka o propastu, već o nadi.

KOMENTAR BIBLIJE

- I. Tražite Gospoda i budite živi
(Razmotri tekst u Amosu 5,6 u razredu!)

Znak istinskog proroka je pozivanje na pokajanje (Vidi Joilo 2,12-17; Jezekilj 14,6; 18,30-32; 33,11); čak su i Jovan Krstitelj, Isus i Njegovi apostoli pozivali na pokajanje – Matej 3,2; Marko 1,15; Dela 2,38; 3,19; 2. Korinćanima 5,20). I Amos to čini. Kao Gospodnji sluga, podseća ljude na zavet koji su sklopili s Gospodom. Ovaj zavet sadrži i zavetna obećanja i zavetna prokletstva (3. Mojsijeva 26; 5. Mojsijeva 27-30); Amos nabraja prokletstva koja mogu da zadese Izrailj. Jedino rešenje njihove religijske krize je vraćanje Gospodu. On ih poziva: „Tražite Gospoda i budite živi!“ (Amos 5,6); u suprotnome, božabnski sudovi će pasti na njih kao oganj. Ništa neće biti

pošteđeno. Sva središta lažne religije će biti uništena i pokvareni obožavaoci lažnih bogova će biti odvedeni u ropstvo (Amos 5,27; 7,17).

Razmotri i ovo: Kako da pomogneš svom baratu u Hristu da uvidi negativne posledice svojih pogrešnih odluka i izbora? Kako bi na pozitivan način možeš pomoći da traži Gospoda? Imaj na umu da je Božja dobrota jedina snaga koja navodi ljude na pokajanje (Rimljanima 2,4).

II. Istinsko bogoslužjenje i lažno sveštenstvo (Razmotri tekst u Amosu 5,21.22 u razredu!)

Amos naglašava potrebu za istinskim bogoslužjenjem. Okretanje od praznog formalizma i rituala istinskom Bogu spašće celu zemlju stradanja i mnogih tragedija. Bog strogo osuđuje hladno, izmanipulisano i nezadovoljavajuće bogoslužjenje: „Mrzim na vaše praznike, odbacio sam ih, i neću da mirišem svetkovina vaših. Ako mi prinesete žrtve paljenice i prinose svoje, neću ih primiti i neću pogledati na zahvalne žrtve od ugojene stoke vaše!“ (Amos 5,21.22) Držanje vernika ima presudnu važnost. Bogoslužjenje je negovanje istinskog odnosa sa živim Bogom, a ne radi se o predstavi, manipulativnoj tehnici, mehaničkim obredima (Isaija 1,11-14; Mihej 6,6.7). Bog nastavlja: „Ukloni od mene buku pjesama svojih; i sviranje psaltira tvojih neću da čujem!“ (Amos 5,23) Pravo bogoslužjenje polazi od srca koje je spremno da sledi Božju volju i da sluša Njegove zapovesti. Ljubav, istina i pravda se moraju ujediniti u životu onih koji slave Boga (Amos 5,24).

Lažno bogoslužjenje, sa druge strane, pokrenuto je osećanjima koja se suprote ljubavi, istini i pravdi. Za idolopoklonički Izrailj, Vetilj na jugu Severnog carstva bio je središte lažnog bogoslužjenja. Tu je bio smešten carski hram, carsko svetilište (Amos 7,13). Ovo kultno

mesto, zajedno sa Danom na severu Izrailja, uspostavio je Jerovoam Prvi kada se odnetuo od svog vladara Rovoama, cara i jerusalimskog Hrama. On je načinio dva zlatna teleta i stavio ih na određeno mesto da im se ljudi klanjaju (1. Carevima 12,26-33). Na oba mesta, podigao je oltare, postavio sveštenike i proglasio praznike. Sve to je predstavljalo lažno bogoslužjenje. Bog se trudio da zaustavi Jerovoama u toj izopačenoj službi svojim dramatičkim delovanjem preko neimenovanog Božjeg čoveka, ali sve je bilo uzalud (1. Carevima 13).

U svojoj službi, Amos se suočavao sa snažnim protivljenjem Amazije, sveštenika u Vetilju, ali je Božja kazna zadesila lažnog sveštenika i njegovu porodicu, a ne Božjeg proroka (Amos 7,10-17).

Razmotri i ovo: Zapazire reč „možda“ u Amosu 5,15. Čak i kada tražite Gospoda, kada se pokajete i činite što je pravo, vi time ne možete zaraditi Božju milost i spasenje. Bogom se ne može manipulirati, Njega ne možete primorati da nešto učini. Međutim, možete biti sigurni da će Bog u svojoj milosti uvek odgovoriti na viku poniznog i skrušenog srca (Isaija 57,15; Matej 8,3; 1. Jovanova 1,9). Ovo naglašavanje nije svojstveno samo Amosu, i drugi proroci podvlače istu misao (Joilo 2,14; Jona 3,9; Sofonija 2,3).

PITANJA ZA DISKUSIJU:

1. Zašto je Bogu toliko stalo da naša religija ne bude samo formalistička, izražavanje naše kulture, već traženje Gospoda iz celog srca u svom životu svakoga dana?

2. Kako bi naše bogoslužjenje moglo postati tako zanačajno da naše molitve, pesme, muzika, proučavanje Božje Reči i propovedi unesu značenje i daju stvarne odgovore na probleme našeg uznemirenog postojanja?

III. Bog će konačno obnoviti (Razmotri tekst u Amosu 9,12-15 u razredu!)

Amos je prorekao da će se obnoviti Davidova pala kuća (Amos 9,11-14). Dvanaesti stih objavljuje da će svi narodi koji nose Gospodnje ime – koji ga prihvataju kao svog Boga – biti deo obnovljenog Davidovog carstva. Pripadaće Mesiji i Njegovom carstvu. Isus Hristos je ujedinio sve koji traže Njega i uzdaju se u Njega. Septuaginta, grčki prevod Starog zaveta, naglašava verni ostatak, uključujući i obraćene neznabošce koji nose Gospodnje ime i tako pripadaju Njemu i raduju se u Njemu. Njegovi sledebenici su Gospodnje posebno blago. Stihovi 13-15 obećavaju povratak Božjeg naroda iz ropstva i obnavljanje blagostanja onima koji su prošli kroz velike nevolje. Bog milostivo preokreće njihovo žalosno stanje. Bog će dati blagoslove posle suda: On uvek drži svoja obećanja.

DISKUSIJA: Amosova proročanstva u 9,11-14 nagoveštavaju buduće obnavljanje Davidove pale kuće. Kako apostol Petar, u Delima 15,15-17, primenjuje ovo proročanstvo na globalnu misiju hrišćanske Crkve koja treba da propoveda evanđelje svim narodima?

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Bog se čudesno umešao u prošlosti na strani Izrailja. Međutim, često zaboravljamo da On radi na spasavanju svoga narod. Mi nemamo mnogo informacija u Bibliji o načinima na koje je Gospod radio u istoriji u korist svoga naroda, ali je zato tekst u Amosu 9,7 dobar primer takvog delovanja našeg Boga u korist svih naroda. Bog je snažno naglasio: „Nijeste li mi, sinovi Izrailjevi, kaom i sinovi Egipatski? – govori Gospod: ne izvedoh li Izrailja iz zemlje

Egipatske, a Filisteje iz Kapadokije i Sirce iz Kirene?“ Naglasite Božju nepristrasnost – kako On želi da spase i blagoslovi svakoga, celi svet, jer je takva Njegova volja (Isaija 45,22).

PITANJA ZA PRIMENU U ŽIVOTU I VEŽBA: Bogu su važni svi narodi. On želi da svi zatraže spasenje. Kako bismo mi kao hrišćani mogli da pokažemo svakome njegovu pravu vrednost i uliti mu sigurnost u Božju trajnu ljubav? Zatraži od svakog vernika u razredu da se okrene osobi do sebe i da s njome razgovara o Božjem staranju. Neka vernici izraze svoje misli o Božjem staranju na takav način da druga osoba ne samo shvati da se Bog stara o njoj, već i da oseti istinitost toga u svom srcu.

KORAK 4 – STVORITI

AKTIVNOSTI:

1. Pevajte pesme koje govore o tome kako treba dođemo pred Gospoda ponizno, zahvalnog srca, pravilnog držanja da ga slavimo. Pevajte zajedno u razredu.
2. Raspravljajte u razredu kako da učinite da vaše bogoslužjenje postane usmereno na Boga, a ne na ljude.

ŠESTA POUKA

Ključni tekst: Jova 2,9.

Učenici će:

Saznati: Prepoznati Božje saučešće kao pokretačku silu Njegovog pristupa kada se bavi narodima koji se razlikuju od Njegovog po svojim verovanjima i načinu života.

Osetiti: Prepoznaj istinsku poslušnost kao dragovoljno pokoravanje Bogu, koje proizlazi iz zahvalnog srca koje je upoznalo pravi Božji karakter.

Učiniti: Negovati, zahvaljujući Božjoj želji da spase sve ljude, toplo, ljubazno držanje prema drugima kojima je potrebna naša pomoć.

Kratak pregled pouke:

- I. Saznati: Spasenje dolazi od Gospoda
  - A. Zapazite da Bog spasava razne kategorije ljudi: proroke, mornare, Ninivljane. Šta to govori o Božjoj spremnosti da spase celo čovečanstvo?

B. Kako Bog pokazuje saučešće prema ljudima kada se bavi njihovim gresima?

II. Osetiti: Dobiti oprostjenje i dati oprostjenje

A. Zašto je Jova bio tako nespreman da oprašta iako je sam dobio oprostjenje od Boga?

B. Kako da izbegneš da gajiš snažne predrasude prema svojim slušaocima dok propovedaš, poučavaš i govoriš o Hristu?

C. Kakvo je držanje zauzeo Jona kada je konačno otišao u Ninivu, i šta nam to otkriva o njegovoj poslušnosti Gospodu?

III. Učiniti: Božje saučešće

A. Kako da neguješ toplinu Božjeg saučešća i da izbegneš Joninu hladnoću, kada se približavaš drugima koji se razlikuju od tebe?

B. Kako da pomogneš drugima da usvoje pravilno držanje u međukulturnim situacijama i društvima u kojima se gaji rasizam?

C. Do kakve promene bi moglo doći u našim crkvama, domovima, i susedstvu kada bi svaki vernik pokazivao istinsko saučešće prema svakome, kada bi pokazivao istinsku zainteresovanost i za najgoreg grešnika, kada bi prekoračivao granice i prelazio naša ljudska ograničenja i razumevanje?

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Osvetliti tekst: Jona 4, poglavlje

Ključna zamisao o duhovnom rastenju: Ne postoji nijedna grupa posebno izabраниh ljudi isključivo određenih da prime Božju blagodat. Božje opraštenje je dostupno svakome.

Samo za učitelje: Uzmi sebi nešto vremena da zajedno s razredom razmišljaš o tome šta je to što opraštanje čini tako teškim ili lakim.

Jedna nedavna studija Univerziteta u Majamiju pokazuje da su ljudi mnogo spremniji da oprostite kada su međusobni odnosi obeleženi s dve kvalitete: (a) bliskost i posvećenost odnosima i (b) visoki stepen kajanja i spremnosti na nadoknadu od strane prestupnika posle prestupa.

Međutim, šta da kažemo o situacijama, kao što je ona s kojom se Jona suočavao, kada je prikazivanje Božje ljubavi i spremnosti na opraštanje zahtevalo zanemarivanje uvredljivog delovanja grešnika u prošlosti, ljudi s kojima nije imao nikakve međusobne bliske veze? Osim toga, kako da postupamo kada nema nikakvih vidljivih izvinjavanja za učinjena dela? Da li ste se nekada našli u položaju da vam je misao na opraštanje bila tako neprihvatljiva da ste bili skloni da prihvatite Jonine reči da bi bilo bolje umreti nego živeti? (Jona 4,3)

DISKUSIJA: Šta olakšava opraštanje, a šta ga otežava? Zašto vam se ponekad čini da je opraštanje izigravanje pravde? Jona je mislio da će opraštanjem prestupnici jednostavno ostati nekažnjeni za svoja zla dela i zašto to ipak nije istina?

KORAK 2 – ISTRAŽI

KOMENTAR BIBLIJE

I. Oprostiti neoprostivo (Razmotri tekst u Joni 4,1-3 u razredu!)

Jona, pripadnik progonjene izrailjske nacije, bio je poslan na neprijateljsku teritoriju da pomogne narodu da izbegne Božju kaznu za koju je bio siguran da je zaslužena. U Joninom gnevu je vidljiva njegova nespremnost da vidi da su Ninivljani dostojni oprostjenja. Niniva, deo Asirske imperije, bila je grad, veoma ratoboran i važan kao prestonica države koja je imala najveću stajaću vojsku ikada viđenu na Srednjem istoku ili na Mediteranu. Niniva je sigurno počinila dovoljno zločina koji zahtevaju kaznu i Jona je samo želeo da dobije ono što je zaslužila.

Suočeni s Joninim oklevanjem da prihvati da se neprijatelj pokajao, možemo se samo pitati a gdje onda ljubav, gde je nežno staranje o bližnjima u Knjizi proroka Jone. Jevrejska reč koja se prevodi s „dobrota“ ili „ljubaznost“ glasi „česed“ i ponavlja se u celoj Bibliji. Neki savremeni jevrejski teolozi čak tvrde da celokupna Tora započinje i završava s „česedom“.

U delu pouke za ponedeljak vidimo mnogo više nežnosti i poštovanja Boga u delovanju neznabožičkih mornara nedo kod Jone. Vidimo i otvorenost i pokajanje u srcima naroda u Ninivi. Vidimo i staranje u Božjem glasu. Međutim, šta se dešava s Jonom? Jona se bori s gnevom. On je nezadovoljan što se narod u Ninivi pokajao i što je Bog pokazao svoju milost prema njima, iako je unapred znao da će

tako biti, jer je Bog „milostiv i žalostiv, spor na gnev i obilan milosrđem“ (Jona 4,2).

Priča o Joni govori o čudesnim Božjim putevima i o Njegovoj moći da se posluži čak i natprirodnim delima. To uči i mlade i stare da očekuju i više nego što naše ljudsko oko i zakoni nauke mogu da smatraju mogućim. To nam otkriva jednu od najdubljih duhovnih pouka koju bismo uopšte mogli da naučimo – da nema osobe koja je izvan područja Božje spasonosne blagodati. Jona, grešnik spasen božanskom blagodaću, izuzetno je nezadovoljan što su i grešnici u Ninivi primaoci Božje blagodati. Ova priča objavljuje revolucionarno učenje da je Božja blagodat namenjena svima i odlučno odbacuje držanje koje vernici često zauzimaju prema nevernicima.

Priča o Joni osvetljava jednu od najvažnijih i često teško prihvatljivih istina Božje evanđeoske poruke. Oproštenje i otkupljenje su dostupni svakome koji je svoje srce otvorio Gospodu. Rasa, verovanje, nacionalnost nikada nemaju važnosti u Božjim jednačinama; Božja ljubav i članstvo u Njegovoj porodici su sveopšteg karaktera. I što je najvažnije, dela iz prošlosti, bez obzira koliko su odbojna i nepravedna nikada ne predstavlja nepremostivu prepremu za pokajničko srce. Ne postoji prepreka koju srce ispunjeno pokajanjem ne može da preskoči. Ne postoji ništa što Bog ne bi mogao da oprost.

Razmotri i ovo: Pošto smo primili sve ove dobre vesti, zašto i dalje, slično Joni, nalazimo da opraštanje tako teško dati?

Uprkos činjenici da Jona tako oštro osuđuje, pozovi vernike da ipak gledaju i na njega sa razumevanjem. Jona, Božji prorok, veoma se ljudski odnosio prema svom pozivu. Šta nam Božja spremnost da oprost i neprijateljima Izrailja govori o Njegovom karakteru i o načinu na koji bismo i mi morali da opraštamo onima koji su nas povredili?

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Ima mnogo toga o Joni što ne znamo. Na primer, ne znamo ništa o njegovom poreklu, koje bi moglo da objasni zašto se tako ponašao i osećao. Sve što znamo je ono što čitamo u ta četiri kratka poglavlja. Provedite neko vreme u razredu istražujući odgovore na dva pitanja koja nas zaokupljaju pošto proučimo Joninu istoriju. To su zaista izuzetno važna duhovna pitanja koja se postavljaju našem vremenu.

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE I PRIMENU:

1. Zašto se Jona tako razgnevio što je Bog oprostio Ninivljanima?
2. „Zar ne bi trebalo da se i ja zabrinjavam zbog tog velikog grada?“ To je pitanje koje je Bog postavio Joni u četvrtom poglavlju. Formulirajmo to isto pitanje na drugi način: „Zar ne bi trebalo da se zabrinjavam zbog nedostojnih grešnika ovoga vremena?“ Neka vernici sačine listu današnjih „nedostojnih“ grešnika – od onih koji se pojavljuju na stranicama novina pa sve do onih koje i ti sam poznaješ u svom susedstvu, u školi, na političkoj areni i tako dalje. Kako bi trebalo da se osećamo kada znamo da svi ti ljudi mogu da dobiju Božje oprostjenje i Njegovu milost?

KORAK 4 – STVORITI

Samo za učitelje: Svi mi imamo ponešto da oprostimo i ponešto zašto da zatražimo oprostjenje. Razgovarajte s Bogom u molitvi kao sa svojim najboljim savetnikom i prijateljem, i kažite mu kroz šta upravo prolazite. Za one koji se i dalje bore s novim ili starim bolom, da se nađe rešenje koje bi zauvek uklonilo tugu iz našeg srca. Neki su već osetili oprostjenje u svom srcu i sada samo treba da ga formulišu rečima i da tako srede svoje odnose s bližnjima. Molitva treba da nam pomogne da rešimo sve probleme pred kojima se nalazimo. Sledeća aktivnost je planirana da nam pomogne da uđemo u razgovor s Bogom o oprostjenju.

AKTIVNOST: Pozovi vernike da provedu u nekoliko minuta u tihom razmišljanju o ljudima kojima im je teško da oprostite. Na kraju tog tihog razmišljanja, pozovite vernike da provedu dodatnih nekoliko minuta u tihoj molitvi o onome o čemu su razmišljali. Evo nekoliko načina da počnete razgovor s Bogom o oprostjenju:

- Prepoznajte bol koji ste osetili ili naneli drugome i šta je on značio za vas u vašem životu.
- Zatraži od Boga da ukloni taj bol ili da vam udeli oprostjenje što ste ga drugome prouzrokovali. Za one koji se i dalje bore s gnevom, zatražite snagu da oprostite, da omekša vaše srce. Zar vas gnev mnogo puta nije naveo da ranite nečije srce? Ili si gnevan što je tebe neko drugi radio?
- Pozovi Boga da radi na tebi da pronadeš put kroz dolinu gneva, da postaneš svestan nečega što je daleko vrednije, dragocenije i važnije od gajenja gneva. Pozovi Boga da otvori tvoje oči za blagoslove i pozitivne strane pomirenja i sređivanja odnosa. Uhvati se za Božje obećanje da sve izlazi na dobro onima koji vole Boga, čak i kada je veoma teško da se u to poveruje.

- Kada je tvoja duša spremna da odbaci svaki gnev i odbojnost, zahvali Bogu na prilici da opraštaš zla ili da dobiješ oprostjenje za zla koja si sam prouzrokovao. Pozovi u svoj život i u svoje srce sve blagoslove koji će doći od mira koji dolazi zajedno s oprostjenjem. Moli se za poniznost i ljubaznost da nadahnu tvoju dušu dok budeš davao oprostjenje ili ga primao.

SEDMA POUKA

Ključni tekst: Mihej 6,8.

Učenik će:

Saznati: Shvatiti da Bog otkriva ono što je dobro u svojoj Reči. Njegova otkrivenja nam daju uvid koju inače ne bismo mogli dobiti. Bog želi jedino naše najviše dobro pa nam zatoi daje svoja uputstva i zakone.

Osetiti: Biti privučeni Gospodu i Njegovom karakteru punom ljubavi. Uživati u Njegovoj prisutnosti.

Učiniti: Provoditi vreme s Gospodom, a posledica će biti da će se Njegova dobrotu i ljubaznost videti u našem karakteru, da ćemo se ponašati onako kako se On ponaša.

Kratak pregled pouke:

- I. Saznati: Hoditi ponizno s Gospodom
  - A. Na koji način možeš da hodiš ponizno s Gospodom?
  - B. Zašto je nako važno da pokazujemo milost?
  - C. Šta to znači činiti ono što je pravo?

II. Osetiti: Voleti milost

- A. U čemu je razlika između toga da pokazuješ milost i da voliš da pokazuješ milost?
- B. Kako se osećaš kada oprostiš nekome koji nije zaslužio oprostjenje?

III. Učiniti: Postupati pravedno

- A. Zašto je tako važno za Božji narod da dobije preporuku da čini što je pravo?
- B. Kako da uskladiš milost i pravednost u odlukama tvoje crkve kada se bavite problematičnim pitanjima?
- C. Pozovi vernike da ispričaju neko svoje lično iskustvo kada su se borili oko toga da li da pokažu milost ili pravednost prema nekome koji je poglešio!

Ukratko: Prorok Mihej objašnjava ko je Bog; zatim preporučuje da hodimo s Njime da bismo odražavali Njegov karakter, naime, da volimo da pokazujemo milost i da činimo što je pravo. Samo gledajući Boga mi ćemo se menjati i postajati slični Njemu.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Osvetiti tekst u Miheju 6,8.

Ključna zamisao o duhovnom rasteњу: Bog oprašta, pokazuje milost i deluje pravedno. Kada ponizno hodimo s Njime, učimo se kako da volimo milost i da činimo što je pravo. Čineći tako, mi odražavamo Njegov karakter.

Samo za učitelje: Izvrstan sažetak Mihejeve poruke se nalazi na kraju njegove knjige u Mihej 7,18-20. Taj tekst predstavlja parafrazu prorokovog imena: „Ko je kao Gospod“ zato što počinje pitanjem: „Ko je Bog kao Ti?“ Očekivani odgovor na ovo retoričko pitanje glasi: „Niko!“ jer je Bog jedinstven, neponovljiv. On je Bog koji oprašta greh, uživa u saučešću i želi da pokaže milost. On je uvek veran, voli milost i postupa pravedno.

Taj prekrasni Bog je starozavetni Bog. Nema nikakve razlike između Boga Starog zaveta i Boga Novog zaveta, što se suproti navodima Marciona, filozofa iz drugog stoleća posle Hrista, koji je Boga Starog zaveta opisao kao strogog, pravednog, gnevnog i osvetoljubivog, a Boga Novog zaveta kao punog ljubavi, spremnog na opraštanje i milosrdnog Isusa Hrista. Stvarnost je da je Bog koji je stvorio ljudski rod i izveo Izrailja iz Egipta i uveo ga u Obećanu zemlju onaj isti Bog koji je umro na Golgoti! „Isus Hristos je isti juče, danas i zauvijek!“ (Jevrejima 13,8)

Početna diskusija: Ljudi vrlo često pogrešno shvataju Stari zavet i zamišljaju Boga Starog zaveta kao Boga rata, krvi, kažnjavanja i suda, dok previđaju još mnogo oštrije slike pravednog Boga u Novom zavetu (Vidiu, na primer, Matej 23,13-39; 24,51; Dela 5,1-11; Otkrivenje 14,9-11; 19, 17-21). Međutim, postoji samo jedan biblijski Bog i On je ljubav (2. Mojsijeva 34,6.7; 1. Jovanova 4,16). Naše tumačenje Pisma je obično izopačeno i treba da bude ispravljeno – a ne Božji karakter. Naš Bog je Bog ljubavi, istine, pravde i slobode.

PITANJA ZA DISKUSIJU:

1. U pouci za ovu sedmicu, koji je najsnažniji biblijski tekst koji ohrabruje vernika u odnosu na njegovu bitku protiv zla?
2. U čemu je značaj Hristove pobede na krstu i kakve posledice ona ima na naše razumevanje Boga kao Boga ljubavi i pravednosti?

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Mihej je prorok iz osmog stoleća pre Hrista (negde između 750-686. godine pre Hrista), savremenik Isaije, a njegova poruka je upućena njegovom naraštaju, ali posebno Ostatku (taj naziv se pojavljuje pet puta u njegovoj knjizi – Mihej 2,12; 4,7; 5,7.8; 7,18.

Uslovi koje on opisuje za društvo u kojemu živi izgledaju slični opisu koji bi dao da je živeo u našem postmodernom društvu (Vidi, posebno, Mihej 7,2-6!), nema pobožnih ljudi; nasilje i krvoproliće preovladava na sve strane, izdaja vlada među prijateljima, najbolji među ljudima su slični čkalju, oni koji su na vlasti zahtevaju mito. Sudije su pokvarene, zavere se kuju na sve strane, niko ne može da se osloni na suseda ili prijatelja ili da ima poverenja u svog bračnog druga, deca su u sukobu s roditeljima, i tako dalje. Božja poruka ima silu da izleči poremećene odnose.

KOMENTAR BIBLIJE

I. Šta Bog zahteva (Razmotri tekst u Miheju 6,8 u razredu!)

Knjiga nije napisana samo radi obaveštenja; Božja Reč ima snagu da promeni one koji je čitaju. Mihej postavlja vrlo važna pitanja. Ako je Bog onaj koji jeste - pun ljubavi, spreman da oprašta, pun milosti, sažaljiv – kako da ugodimo našem Bogu? Kako da steknemo Njegovu naklonost? Žrtvujući životinje? Bog ne uživa u ritualima, ili u spoljašnjoj ili formalnoj religiji. On traži nešto više. Da li davanjem posebnih darova? Da li žrtvovanjem svog prvenca? Apsolutno ne! Prema tome, kako da ga udobrovoljimo? Jasan odgovor je zapisan u Miheju 6,8: „Pokazao ti je, čovječe, što je dobro i šta Gospod ište od tebe osim da činiš što je pravo i da ljubiš milost i da hodiš smjerno s Bogom svojijem!“ (Mihej 6,8)

Jedan drugi prevod ovako formuliše ovaj tekst: „O, narode, Gospod ti je rekao šta je dobro, i to je ono što zahteva od tebe: da činiš što je pravo, da voliš milost, i da hodiš smjerno sa svojim Bogom.“

Tekst u Miheju 6,8. je izvanredan primer biblijske etike i opisuje način života pravog hrišćanina. Da bismo bolje shvatili šta nam je Gospod poručio preko Miheja, moramo se upoznati s jednom ključnom pojavom u jevrejskom biblijskom razmišljanju. Kada biblijski autori žele da objasne niz raznih dela, obično ih opisuju od posledice prema uzroku. Ovo načelo prati pojave od vidljivog do nevidljivog, od površnog do stvarnog, od onoga što je napolju do onoga što je unutra. Mi mislimo i govorimo sasvim drukčije danas, mi objašnjavamo pojave od uzroka do posledice.

Drugim rečima, da bismo razumeli ono što je Mihej stvarno hteo da kaže, da shvatimo njegovu poruku, mi moramo da preokrenemo redosled njegovih misli. Nama je neophodno da započnemo da proučavamo ovaj stih, počevši od kraja. Prema tome, pravilna rečenica za nas danas bi bila:

Prvo, „Hodite smerno s Gospodom!“ To je uzrok svih pojava koje se kasnije navode.

Drugo, „Volite milost!“ Ovo je prva posledica.

I konačno, „Čini što je pravo!“ To je dodatna posledica!

Razmotri i ovo: Kako da steknemo Gospodnju naklonost? Kakve su posledice smernog hodanja s Gospodom?

II. Hodi s Gospodom

(Razmotri tekst u 1. Mojsijevoj 5,24. u razredu!)

U nekim evropskim zemljama kada se dvoje mladih zavole i kada počnu da se druže, ljudi u tim kulturama opisuju njihov odnos idiomatskim izrazom: „hodaju zajedno“. Značenje ovog izraza je da oboje vole da budu zajedno, žele da se upoznaju i da se vole.

Hoditi s Gospodom znači zavoleti Gospoda, želeći da saznaš što više o Njemu, ko je On, kao što je Enoh hodao s Bogom i „nestade ga, jer ga uze Bog“ (1. Mojsijeva 5,24).

Na ovaj način, mi ćemo postati slični Njemu. Onoga koga volimo, mi imitiramo, a koga imitiramo postaje nam najvažnije od svega. Sve zavisi od toga da li želimo da budemo kao Bog, da budemo puni ljubavi, blagodati, oproštenja, milosti, želje da služimo, puni saučesća, nesebični kao što je On nesebičan.

Tako je lako biti duhovno ohol, graditi na našim kratkotrajnim dostignućima, ali, ako se budemo usredsredili na njih bićemo u velikoj opasnosti i nevolji. Razočarenje će biti gorko! Upravo zato Mihej naglašava da treba da hodimo smerno s Bogom svojim.

Razmotri i ovo: Kako da budeš siguran da te svakodnevna rutina i životne brige ne skreću od hodanja s Gospodom? Kako da hodaš s Gospodom dok radiš, razgovaraš, proučavaš ili se zabavljaš?

III. Voli milost i čini pravdu
(Razmotri tekst u Miheju 6,8 u razredu!)

Jedno je pokazivati milost, a sasvim drugo voleti da to činiš. Nama je potrebno da volimo da opraštamo, a ne da budemo primorani da to činimo. Mi treba da volimo nesebično kao što naš Bog voli nesebično. Ponašati se požrtvovano kao što to i Bog čini moguće je samo Njegovom silom. Nama je potrebno da budemo živi primer Božje neuporedive blagodati. Živeti da pokažeš milost donosi iznenađujuće rezultate.

Jedino kada hodimo smerno sa svojim Gospodom, kada volimo da opraštamo, kada volimo da budemo milostivi, kada volimo da pokazujemo saučešće, samo tada možemo znati kako da činimo pravdu. To je posledica hodanja s Gospodom. Kada činimo ljubav, možemo znati kako da stanemo u odbranu istine i pravde i kako da vatreno zastupamo ono što je pravo.

Razmitri i ovo: Šta to znači „voleti“ milost? Kako da opraštamo i pokazujemo milost ljudima koji uzastopno čine iste greške? Šta to znači činiti pravdu?

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Bog baca sva naša bezakonja u dubine morske. Posluži se sledećom pričom da ilustruješ ovu zamisao, dok se trudiš da pomogneš vernicima da slobodno opraštaju kao što i Bog oprašta.

PRIČA: U dubine morske

Jedan stari otac je čitao tekst u Miheju 7,19 o Bogu koji nas oslobađa naših greha tako što ih baca u dubine morske. Obradovao se tome i uzviknuo: „Slava Bogu!“ Njegov neverni sin nije učestvovao u radosti, pa je doneo naučnu enciklopediju da je otac čita umesto Biblije. Posle nemog vremena, sin je ponovo čuom oca kako uzvikuje: „Slava Bogu!“ Prišao je ocu i upitao ga šta je to pročitao tako uzbudljivo. „Pročitao sam da su naučnici, čak i s najboljom naučnom opremom, nesposobni da idu dovoljno dubokoda istraže najveće dubine okeana. To znači da su naši gresi pokopani tako duboko da ih niko ne može ponovo iskopati!“ Hvala Bogu na takvoj vrsti vere koja se oslanja na Njegovu Reč!

PITANJUA ZA RAZMIŠLJANJE:

1. Kako da ne samo opraštamo, već i da zaboravljamo zla koja su nam učinjena?
2. Kako bismo mogli da imamo isto držanje prema drugima kakvo je Bog imao prema nama kao grešnicima?

AKTIVNOST: Ispričaj vernicima neku priču o izuzetnim primerima opraštanja i nesebične ljubavi. Razmatrajte zajednički razne reakcije na opraštanje i pomozite im da razumeju da je opraštanje božanska osobina.

KORAK 4 – STVORITI

Samo za učitelje: Posluži se pričom o Isusovom susretu sa ženom na studencu da biste zajednički istraživali kako se može povezati ljubav s pravdom i kako bismo mogli da pristupamo ljudima koji su učinili nešto izuzetno loše. Onda odgovarajte na sledeća pitanja:

AKTIVNOST: Razmatrajte načine na koje je Isus pokazivao poštovanje ženi u Jovanu 8 uprkos činjenici da je počinila preljubu!

PITANJUA ZA DISKUSIJU:

1. U skladu sa ovom pričom, koji su to prvi koraci u popravljanju od loših navika?
2. Koje praktične primere možeš da upotrebiš da objasnim celi proces opraštanja i pomirenja?

OSMA POUKA

Ključni tekst: Avakum 2,14.

Učenici će:

Saznati: Shvatiti da je dobro da iznosimo svoja zbunjujuća pitanja pred Boga, jer kada se bormimo zajeno s Njime mi učimo od Njega.

Osetiti: Utešiti se saznanjem da iako se možemo razočarati gledajući oko sebe, gledajući gore donosi nadu.

Učiniti: Naučiti da pošteno iznosimo Bogu naša teška pitanja, dokaze i prigovore. Na taj način, On može da promeni naše držanje, osećanja i razmišljanja.

Kratak pregled pouke:

- I. Saznati: Bogu je drago kada mu dolazimo sa svojim žalbama
  - A. Zašto je tako važno za nas, kao što je bilo za biblijske autore, da razgovaramo s Bogom otvoreno, pošteno i iskreno?
  - B. Zašto je tako teško čekati na Božju pravdu?

C. Razgovarajte: da li je korisno govoriti o svojim prigovorima s drugima ili je bolje iznositi ih Bogu? Zašto tako mislite?

II. Osetiti: Imati poverenja u Bogu u vremenima qm odlaganja

A. Kako nam poverenje u Gospoda daje snagu i izgrađuje nas?

B. Zašto je tako važno da štitimo pravedne?

C. Kako da izbegnemo da se osećamo depresivno kada Gospod odgađa odgovor na naša pitanja?

III. Učiniti: Otvorene i poštene molitve

A. Zašto treba da kažemo Bogu i naša osećanja razočaranja i da mu iznosimo naša teška pitanja?

B. Kako da pomogneš nekome da bude otvoren s Bogom?

C. Kako da pomogneš nekome kojui sumnja da živi sa svojim nerešenim pitanjima?

Ukratko: Pravednost je važan deo života i uvek mora da bude uravnotežena ljubavlju. Jedino pravo znanje o Božjim namerama, onako kako su otkrivene u Njegovoj Reči, može da nam pomogne da sačuvamo poverenje u Njega uprkos tragedijama i odloženim odgovorima.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Osvetlimo tekst: Avakum 3,17.18.

Ključna zamisao o duhovnom rasteњу: Mi, slično Avakumu, živimo u jednom razrušenom svetu; u svetu bola i nepravde koji pokreće pitanja, ne samo o Božjem postojanju, već i o tome ko je On i kako izgleda. Tekst u Avakumu 3,17.18. izražava ukratko njegove borbe vere. Kao rezultat njegovog razgovora s Bogom, on je nadahnut da gleda dalje od sadašnjih uslova i da ojača svoju veru u Božju dobrotu.

Samo za učitelje: Posluži se jednom od početnih aktivnosti da ispitaš načine na koje Knjiga proroka Avakuma opisuje ciklus vera-sumnja-obnovljena vera u okolnostima kada se ono što doživljavamo teško može uskladiti s našim verovanjima.

POČETNE AKTIVNOSTI:

- Razgovarajte u razredu koliko se priča o Avakumu razlikuje od priče o Jovu. Na koji način nam te priče pomažu da naučimo kako da se borimo s teškoćama kada smo suočeni s nepravdom i nezasluženim stradanjima.
- Razmenjujte lična iskustva s duhovnim krisama koje dodaju našem razumevanju tematike pouke za ovu sedmicu.

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Gledajući sadržaj i strukturu pouke za ovu sedmicu, sledeći elementi u biblijskom izveštaju mogu da budu korisni za produblјivanje duhovnog uvida u priču o Avakumu.

KOMENTAR BIBLIJE

I. Knjiga proroka Avakuma: pozadina i struktura (Razmotri tekst u Avakumu 1,2-4 u razredu!)

Knjiga proroka Avakuma potiče iz jedne olujne ere u istoriji jevrejskog naroda, u kojoj je ravnoteža snaga prelazila od Asiraca na Vavilonjane. Asirska dominacija je došla kraju uništenjem prestonice Ninive od strane Vavilonjana 612. godine pre Hrista. Manje od dvadeset godina pošto je Avakum napisao svoju knjigu Vavilonjani su razorili i Jerusalem i odveli ugledne građane iz Jude u zarobljeništvo. U okviru tog konteksta, imajući to stanje kao pozadinu, Avakum se obraća Bogu, i piše knjigu sa sledećom narativnom strukturom:

- Avakumov prvi prigovor: Zašto je zlo u Judi ostalo nekažnjeno? (Avakum 1,2-4)
- Božđji odgovor: Vavilonjani će kazniti Judu (Avakum 1,5-11).
- Avakumov drugi prigovor: Kako pravedni Bog može da se posluži pokvarenim Vavilonjanima da kazni narod koji je pravedniji od njih? (Avakum 1,12; 2,1)
- Božji odgovor: Vavilon će biti kažnjen i vera će biti nagrađena (Avakum 2,2-20).
  - Avakumova molitva: pošto je zatražio da se pokaže Božji gnev – *kao što je to video u prošlosti* – završava priznanjem uzdanja i radosti u Bogu (Avakum 3).

Iako veoma sažeta, Avakumova priča nam prenosi najmanje tri velike istine: prvo, priča otkriva da borba sa sumnjama može da bude deo hrišćanskog iskustva. Drugo, ona prikazuje Božju otvorenost prema Avakumu i njegovim i našim pitanjima. I poslednje, upravo struktura knjige je primer načina na koje hrišćani mogu da prodube svoju veru u trenusima sumnje.

Razmotri i ovo: Kakva je pozadina Knjige proroka Avakuma, i kako njena struktura služi kao okvir i oblikuje naša pitanja? Kako Avakumova borba, sa svoje strane, oblikuje strukturu njegove knjige? Koje su to tri važne istine koje naglašava Knjiga proroka Avakuma?

II. Avakumovi prigovori i božanski odgovori
(Razmotri tekst u Avakumu 1,1-4 u razredu!)

Izgleda da postoji nešto univerzalno u Avakumovim žalbama da nepravde prožimaju ovaj svet. I danas izgleda, više nego ikada, da su pravedni okruženi bezakonicima, da je zakon bespomoćan, i da izgleda da Bog ne mari za nevolje svoga naroda (Avakum 1,1-4). Avakum se pita zašto Bog dozvoljava da se sve to događa. Izgleda kao da Avakum živi u godini 2013, zar ne?

Mnogi među nama gledaju svet ili naš život i vide odsutnost Boga i Njegove pravde. I kao što priča o Avakumu pokazuje, ne samo da treba da se okrenemo Bogu sa svojim nedoumicama i pitanjima, već da se, upravo u tim trenucima otkriva pravi Božji karakter. Činjenica da Bog dozvoljava da u Njega sumnja jedan od Njegovih sledbenika pruža dragocen uvid u Njegovu prirodu. Naš Bog je otvoreni Bog, Bog koji pozdravlja pitanja i spreman je i sposoban da nam pruži odgovore, čak i onda kada su odgovori teški (Na primer, On kaže Avakumu da pravda koju prorok traži može da zahteva vremena da bi se pojavila). Sadržaj Božjih odgovora upućuje trajnu duhovnu poruku, koja glasi da Bog stalno iznova potvrđuje svoja načela pravednosti. On pokazuje da njegov vremenski raspored možda nije u skladu s našim očekivanjima, ali je ipak savršen.

Redosled sumnji u knjizi je zaokružen prorokovim konačnim priznanjem Božđje vernosti i dobrote. Pobjeda njegove vere, iako se okolnosti oko njega nisu promenile, potvrđuje obećanje da će nam Bog dati i razumevanje i odgovore koji odgovaraju našim potrebama.

Razmotri i ovo: Koju istinu o Bogu nam Avakumova pitanja otkrivaju?

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: U toku razmišljanja na koje nas navodi pouka za ovu sedmicu postavi vernicima sledeća pitanja. Svrha ovih pitanja je da se pronađu lični načini da se elementi Avakumovih istina ugrade u lični u crkveni život.

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE:

1. Kako da se upustimo u razgovor s Bogom? U najvećem broju slučajeva, Bog nam se ne obraća izgovorenom rečju kao da je negde pored nas u ljudskom telu. Ipak, mi verujemo da nam govori. Koje su Njegove metode i kako da isprobamo odgovore da bismo se uverili da dolaze od Boga?
2. Kako da živimo u veri u ovako zbunjujućem svetu? Iako znamo da će se stradanja nastaviti sve dok bude greha na ovom svetu, kako da se orijentišemo u tome? Avakum opisuje šta bi trebalo da činimo da bismo odgovorili na stradanja ktouz koja prolazimo. Kako da odgovorimo na stradanja kada je naša vera jaka?

AKTIVNOSTI: Zamoli vernimke da neko vreme provedu u razgovoru ili u tišini, razmišljajući o pitanjima koja su upravo postavljena. Ako žele, neka napišu svoje odgovore. Koje ideje bi se mogle iskotistiti u praktičnoj primeni u crkvi, u razredu ili u ličnom životu?

KORAK 4 – STVORITI

Samo za učitelje: Vernici treba da odu iz razreda osposobljeni da odgovore na svoja pitanja: Postoji li Bog? Da li mu je stalo do nas? Da li pošteno postupaju prema nama? Shvatajući da se ova pitanja neprestano ponavljaju u našem životu, na koji način da iskoristimo upravo ova pitanja da bismo produbili svoju veru i svoje razumevanje Boga?

AKTIVNOST: U današnjem tehnološkom veku, zašto ne bismo o načinu da se ova pitanja istražuju kreativno. Služeći se ovim duhovnim pitanjima kao tematikom za pisanje ili umetničko izražavanje mogli bismo otvoriti nove načine za razumevanje samih sebe i Boga.

Razmotrite proširenje razgovora tako da obuhvati i druge koji se bore s istim problemima. Razgovor s njima bi mogao biti ne samo zanimljiv, nego i vrlo koristan. Setite se nekih nekadašnjih vernika koji su napustili crkvu zbog svojih sumnji. Šta bi se moglo učiniti da im se pomogne? Kako proučavanje njihovih iskustava može pomoći i nama u našim borbama?

DEVETA POUKA

Ključni tekst: Sofonija 3,12.13.17.

Učenici će:

Saznati: Shvatiti da Božji sudovi pokazuju Njegovu veličinu u odnosu na Njegov narod i na sve narode. Mnogi iz raznih naroda će doći i priznati Njegovo ime.

Osetiti: Radovati se činjenici da Bog pokazuje svoju jedinstvenu ljubav prema svom narodu spasavajući ga, radujući se njemu, rešavajući njegova strahovanja.

Učiniti: Uzdati se u Boga, slušati ga, obožavati ga kao deo Božjeg Ostatka, služiti blišnjima odgovarajući tako na Njegovu bezgraničnu dobrotu.

Kratak pregled pouke:

- I. Saznati: Poznati Boga navodi na obožavanje
  - A. Pokaži na osnovu Knjige proroka Sofonije da Bog želi da spase sve ljude.
  - B. Kako istinsko znanje o Bogu navodi na istinsko obožavanje Boga?

II. Osetiti: Bog se raduje i peva

- A. Kakvu reakciju u vama budi saznanje da se Bog raduje i da peva zajedno sa svojim narodom?
- B. Kako roditelji utišavaju svoju decu kada se plaše, kada doživljavaju poraze, ili upadaju u nevolje? Kako Bog nadmašuje tešiteljske sposobnosti roditelja ili drukčije odgovara kada se bavi svojom decom?

III. Učiniti: Živeti etičkim životom Ostatka

- A. Koliko smo sposobni da promenimo svoje ponašanje, nasuprot unošenju nekih prilagođavanja?
- B. Šta to znači da Ostatak neće činiti zlo?
- C. Kako da vaša crkva bude drukčija ukoliko već sada niko u njoj ne govori neistinu ili se ponaša neiskreno?

Ukratko: Živi Bog je Bog svih naroda. Ne samo da voli sve ljude, već želi da se svi ljudi spasu. On se raduje kada se neko odaziva pozivu Njegove ljubavi, kada se vraća Njemu, postaje novi čovek i počinje da mu služi.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Osvetliti tekst: Sofonija 2,12.13.17.

Ključna zamisao o duhovnom rastenju: Sofonija predstavlja poštovanja dostojnog Boga koji će suditi celome svetu. Ne samo da nagoveštava dolazak Njegovog dana, već objavljuje ko će opstati na dan suda i kako. Kao posledica, verni Ostatak iz svih naroda će doći i obožavati jednoga pravoga Boga.

Samo za učitelje: Pouka za ovu sedmicu naglašava sliku Boga kao Sudije koji poziva ljude da se pokaju. Ovaj Bog čuva i spasava Ostatak iz svih naroda i iz Jude, obuhvatajući sve okriljem svoje jedinstvene radosne ljubavi.

Početa diskusija: Opšta reakcija na Gospodnji sud često je strah. Jedan propovednik, koji je pitao ljude na svim kontinentima u svetu šta misle o Božjem sudu, dao je ovakav izveštaj: Uprkos činjenici da potiču iz raznih naroda, vremena, političkih sistema i obrazovanja, odgovor je uvek isti: „Strah!“ Kakva je vaša prva reakcija, osećanje i misao kada slušate da će vam Bog suditi?

Imajte uvek na umu da smo spaseni ne na osnovu toga kako se osećamo, već zbog Božje Reči. Zato što je Bog rekao da ćemo, ako priznamo svoje grehe, biti očišćeni od svakog bezakonja (1. Jovanpova 1,9), mi se možemo osloniti na Njegovo obećanje. Možemo se pouzdati da će Bog spasti grešnike koji se pokaju (Sofonija 2,3; 3,12.13.17). Značenje imena proroka Sofonije, „Gospod sakriva ili daje zaklon“ objavljuje snažnu poruku. Gospod sakriva one koji se sakrivaju u Njemu na dan Gospodnji. On štiti, zaklanja, i spasava. Svi koji se uzdaju u ime Gospodnje biće sakriveni i otkupljeni. Prema tome, nama nije potrebno da se plašimo Gospodnjeg suda.

PITANJA ZA DISKUSIJU:

1. Šta je tvoja jedina nada na Gospodnjem sudu?
2. Kako će se ljudi spasti? Kakve veze krst i Isusova pobjeda na Golgoti imaju s našim spasenjem?

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Prorok Sofonija je bio pripadnik carske loze, član Jezekijeve porodice. Živeo je u sedmom stoleću pre Hrista u vreme kada je duhovnost Božjeg naroda opadala, zajedno s moralnim i političkim stanjem. Vrlo je verovatno da je podstakao poslednju reformu u krilu Božjeg naroda u Judi, a imao je i pozitivan uticaj na cara Josiju (641-609. pre Hrista), koji je proglasio duhovno obnovenje i reformu. U toku njegove vladavine, pronađena je knjiga zakona i car je poželeo da učini sve što je u njegovoj moći da se provodi sve što je Bog tražio od svoga naroda (Vidi 2. Carevima 23,1-25; 2. Dnevnika 34,29-32; 34,1-33)

KOMENTAR BIBLIJE

Izraz „Dan Gospodnji“ pojavljuje se sadam puta u Knjizi proroka Sofonije. To je strašan dan, dan Gospod njegov gneva, a taj dan suda je blizu.

Sofonije spominje i pojam „ostatak“ tri puta. Ostatak su ljudi koji će biti spaseni na kraju.

Kada se ljudi nađu u smrtnoj opasnosti iz koje ne mogu da se izvuku, jedino rešenje je molitva, molba pokajnika za Božju blagodat i milost.

Bog dolazi i odgovara u svojoj ljubavi molbama skrušenoga srca i na ponizna dela u životu pokajnika.

Najlepša i podsticajnija slika o Bogu u Knjizi proroka Sofonije opisana je u Sofoniji 3,17. Taj stih opisuje Božju jedinstvenu aktivnost u korist Njegovog vernog naroda.

I. Gospod je moćan ratnik
(Razmotri stih u 2. Mojsijevoj 15,3 u razredu!)

Naš Bog je za nas. On je moćan ratnik koji se bori za nas i pobeđuje naše neprijatelje. Greh, zlo, Sotona i njegovi saradnici ne mogu da pobeđe Božji narod. Gospod donosi pobeđu i spasava.

Mojsije, u svojoj pesmi pobeđe u 2. Mojsijevoj 15 izražava misao da je Bog ratnik (2. Mojsijeva 15,3). On je pobedio celu vojsku staroga Egipta i oborio ljudsku oholost i aroganciju. Veličina Njegovog veličanstva baca u prah sve koji mu se protive. On je Pobednik, ne zbog svoje moći, već zbog svoje moralne snage i sile svoje ljubavi.

Razmotri i ovo: Isus je na tvojoj strani. On se bori za tvoje spasenje jer ne želi da te izgubi kada Sotona pokušava da te obori. Kojim oružjem se Bog bori protiv Sotone? Na čemu se osniva Božji status pobednika nad Sotonom?

II. Gospod se tebi raduje
(Razmotri tekst u Luka 15,7 u razredu!)

Sofonijjeva slika o Bogu je lične prirode. To je kao da nam Gospod govori: „Možda te neki ljudi preziru i ne uzimaju ozbiljno. Ja sam drukčiji. Za mene ti imaš vekiku vrednost. Ja te volim toliko da sam čak i umro za tebe. Ja te volim više nego što ti sam sebe voliš. Ja, tvoj Bog, radujem se tebi!“

Isus navodi i razlog zašto nam se Bog raduje: „Kažem vas da će tako biti veća radost na nebu za jednoga grešnika koji se kaje, nego li za devedeset i dvet pravednika kojima ne treba pokajanja.“ (Luka 15,7)

Razmotri i ovo: Bog se raduje svojim vernim sledbenicima. Šta nam Sofonijjeva slika o Bog otkriva o tome ko je On? Koje razloge je Isus dao što nam se Bog raduje?

III. Gospod nas smiruje svojom ljubavlju
(Razmotri tekst u Sofoniji 3,17. u razredu!)

Gospod nam se obraća svojim jezikom ljubavi kao roditelj koji želi da smiri svoje dete koje plače, koje je uplašeno, razočarano; smiruje nas zagrljajima, ljubaznim rečima sve dok ne prestanemo da se plašimo i dok ne zaspimo u Njegovim rukama, oslanjajući se na Njegovu ljubav i moć. Na sličan način, Bog uverava svoju decu da su sigurna u Njegovoj ljubavi.

Ovaj biblijski izraz („On će te smiriti svojom ljubavlju!“) može se i drukčije prevesti, što pomaže da se shvati još jedna nijansa Božje ljubavi. Jedan prevod ovako donosi isti stih: „On će biti tih u svojoj ljubavi!“ (Sofonija 3,17) Ova tekstualna višeznačnost je možda i namerna da bi izazvala mnogostruka pozitivna osećanja. Tekst kaže da će Gospod smiriti tebe svojom ljubavlju. Međutim, pošto nas je uverio da nas voli beskrajnom ljubavlju, On sam prestaje govoriti

tako da možemo naći mir u Njegovom naručju ljubavi i radovati se toplini Njegove prisutnosti.

Razmotri i ovo: Koje Gospodnje reči ili dela čine da se osećaš siguran u Njegovim rukama ljubavi? Kako nas Bog smiruje svojom ljubavlju?

IV. Gospod ti se raduje i peva.
(Razmotri tekst u 1. Mojsijevoj 15,3. u razredu!)

Jedna uloga takve šesme je da izražava ljubav. Bog izražava svoju ljubav i radost zbog nas - On peva jedinstvenu pesmu o svakome od nas.

Druga uloga pesme je da izražava pobedu. Vidite, na primer, Mojsijevu pesmu i pesmu Jagnjetovu (1. Mojsijeva 15; Otkrivenje 15,3)

Razmotri i ovo: Zašto primamo Gospodnju blagodat? Zašto je blagodat nešto što mi ne možemo da zaradimo?

PITANJE ZA DISKUSIJU: Zašto ne postoji mesto na kojemu bismo se mogli sakriti od Gospoda?

Sofonija ne govori da bismo se mi mogli „sakriti“ od Gospoda ili od dana Gospodnjega da bismo ga izbegli. On naglašava da se neko može sakriti toga dana, što znači da neko može da bude zaštićen u Gospodu toga dana da bi bio sakriven i spasen.

DISKUSIJA: Ne treba da budeš uplašen od Gospodnjega dana? Sasvim suprotno tome, možeš da imaš punu sugurnost, hrabrost i radost spasenja dok se suočavaš s Božjim sudom. To je moguće zato što je prvenstveno značenje i svrha Božjeg suda da opravda, spase i izbavi one koji imaju vere u Njega. Razgovarajte u razredu o biblijskim tekstovima u 1. Mojsijevoj 15,6; Psalmu 76,8.9, Isaiji 35,4; Danilu 7,22; Jovanu 5,24; 1. Jovanovoj 2,28 i 4,17. Daj vernicima nade i usmeri njihove oči na Gospoda koji voli ljude, koji želi da ih spase, koji ih uverava u svoju trajnu milost i koji ne uživa u kažnjavanju, osudi ili uništenju (Jezekilj 18,23.32). Naglasi jedinstvenost slike koju Sofonija slika u Sofoniji 3,17. Proučite svaku rečenicu vrlo pažljivo tako da oni koji te slušaju mogu da vide, da razumeju i da budu dirnuti lepotom i ljubavlju našega Boga.

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Bog se raduje svome narodu. Šta možeš da učiniš da vernici u tvom razredu budu radosniji i veseli9ji u svojim međusobnim odnosima i u odnosima s braćom i sestrama u Crkvi?

ŽIVOTNA PRIMENA:

Zamoli nekoliko vernika da pročitaju tekst u Sofoniji 3,17. iz raznih prevoda Biblije. Uporedite razlike, objasnite ih i primenite nijanse na stvarni život da biste stekli bolje razumevanje Božjeg karaktera ljubavi.

KORAK 4 – STVORITI

Samo za učitelje: Bog peva o svom narodu. Naglasi važnost pevanja prilikom bogoslužjenja.

AKTIVNOSTI:

1. Zapitaj vernike da li znaju neku pesmu koja izražava Božju radost zbog Njegovog naroda. Pevajte tu pesmu zajedno u razredu.
2. Neka vernici sastave reči pesme o nadi koju možemo naći u Božjem sudu – posebno u činjenici da smo sakriveni u Hristu i zaštićeni u Gospodu. Naučite reči te pesme napamet.

DESETA POUKA

Ključni tekst: Agej 2,8.

Učenik će:

Saznati: Razumeti da kao Stvoritelj svega i Izvor svih blagoslova Bog pokreće ljude na delo i želi da ih blagoslovi.

Osetiti: Naći utehu u saznanju da sve pripada Bogu i da se On o svemu stara.

Učiniti: Odgovoriti na Božju ljubav i staranje.

Kratak pregled pouke:

- I. Saznati: Bog odnosa
  - A. Zašto je tako važno da znamo da je Bog s nama?
  - B. Koji su znaci Božjeg blagoslova?
  - C. Kako nas teškoće u životu kada nam izgleda da Bog nije prisutan mogu nadahnuti da pokažemo više poverenja i pouzdanja?

II. Osetiti: Ohrabrenje i blagoslov

- A. Kako je izgledao Božji konačni blagoslov Božjem narodu u Agejevo vreme?
- B. Kako bi reagovao da ti je Bog rekao da će biti s tobom i da će te blagosloviti ukoliko budeš sledio Njegova uputstva?
- C. Zašto je bilo tako važno za Božji narod da zna da će Čežnja svih naroda doći u novi hram?

III. Učiniti: Bog koji deluje

- A. Koliko je važno da se ujedini u obavljanju Božjeg dela?
- B. Na koje načine si lično aktivan u svojoj crkvi? Na koje načine bi mogao da budeš aktivniji?
- C. Do kakve bi promene došlo kada bi svi u tvojoj crkvi upotreбили svoje sposobnosti da obogate druge?

Ukratko: Bog uverava svoj narod u svoju prisutnost i u želju da ga blagoslovi. Čežnja vekova će doći i jedini pravilan odgovor je da verujemo da će nas voditi i štititi, čak i u vreme stradanja.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Osvetliti tekst: Agej 1,7.8.

Ključna zamisao o duhovnom rastenju: Pošto želi da ih blagoslovi obiljem, Bog hrabri svoj narod da još jednom razmotri svoje prioritete i da radi na izgradnji Božje kuće.

Samo za učitelje: U vreme krize, kada su propala očekivanja ljudi, Bog je pozvao proroka Ageja da pokrene misli ljudi i da ih pozove na delo izgradnje Božjeg hrama. Pouka za ovu sedmicu nas podseća da treba da još jednom razmislimo o načinu svog života i da stavimo Boga na prvo mesto u svemu što činimo. Pozovi vernike da postanu slični Ageju u naše vreme. Nama su potrebni novi Ageji koji će hrabriti Božji narod da zajednički radi na dovršavanju Božđjeg dela.

Početna diskusija: Zašto se nalazimo u iskušenju da se usredsredimo na ono što mi smatramo najvažnijim prioritetom u životu umesto da se usredsredimo na večne vrednosti? Zašto tako često stavljamo Boga na drugo mesto? Zašto je lakše dati novac, a ne vreme i lično angažovanje za ono što treba da se obavi u crkvi?

Pitanja za diskusiju:

1. Kako se Bog može proslaviti našim delovanjem?
2. Šta znači da će se Bog radovati svome narodu?

KORAK 2 – ISTRAŽI

KOMENTAR BIBLIJE

Pregled: Agej je održao sve zajedno pet propovedi, četiri pred celom zajednicom vernika i poslednju pred Zorovaveljom, namesnikom i političkim vođom Božjeg naroda toga vremena. Agejeva služba je trajala nešto manje od četiri meseca, u drugoj polovini 520. godine pre Hrista. On je služio u vreme Darija, medopersijskog vladara, čiji su edikti veoma pomogli Božđjem narodu, dajući mu dozvolu da dovrši radove na izgradnji Hrama (Vidi Jezdra 5,1 – 6,14!). Na sreću, svaka od Agejevih poruka je datirana, pa znamo tačno kada je održao svoje govore.

Agejeva služba je pala u vreme kada je Božji narod bio obeshrabren. Vratili su se kući posle vavilonskog ropstva (oko 537. godine pre Hrista) s velikim očekivanjima, ali, kada su započeli da grade Hram i Jerusalem, pojavilo se protivljenje (Vidi Jezdra 4,1-5. 24). U svom očajanju, prestali su da grade Božji dom. Umesto toga, usredsredili su se samo na svoje poslove i kuće. Izgubili su veru u Božju pomoć, kao i poverenje u Njegovo vođstvo, iako im je pripremao sjajnu budućnost. Posle mnogo godina krize, Bog je pozvao Ageja da narodu prenese Njegovu reč da bi ga probudio iz mrtvila (Jezdra 5,1.2; 6,14).

I. Prva propoved održana 29. avgusta 520. godine pre Hrista (Razmotri tekst u Ageju 1,1-12 u razredu!)

Bog se upušta u raspravu sa svojim narodom i traži od njega da ponovo razmotri svoj život, navike i posledice svojih dela. Dva puta zahteva: „Ražljivo razmislite o svojim putevima!“ – što znači da prestanu sa svojim neverovanjem i sebičnim načinom života. Radili su naporno, ali su dobijali veoma malo. „Sejete mnogo, a žanjete malo, jedete a ne možete da se nasitite; pijete, a ne možete da ugasite žeđ. Odevate se, ali ne možete da se zgrejete. Onaj koji zarađuje platu, stavlja je u prodrtu vreću!“ (Agej 1,6) Bez Božjeg blagoslova, život je veoma težak. Bog vlada i zato poziva: „Idite u planine i donesite građu i gradite dom, tako da se mogu radovati u njemu i

proslaviti svoje ime!" Odgovor je bio nezapamćen. Svi zajedno, sveštenici, starešine i narod, vratili su se Bogu i pobožali se Njega (Agej 1,12).

Razmotri i ovo: Šta je bio prikriveni uzrok nepostojanja blagoslova u narodu? Šta mu je Bog naredio da čini da bi se stanje promenilo? Šta to znači pažljivo razmotriti svoje puteve?

II. Druga propoved 21. septembra 520. godine pre Hrista (Razmotri tekst tu Ageju 1,13-15 u razredu!)

Druga poruka je najkraća propoved i sastoji se samo od šest reči (samo četiri reči u jevrejskom): „Ja sam s vama, govori Gospod.“ Ova objava je predstavljala sve što je bilo potrebno da narod čuje. Bog uverava narod da je bio i da će biti s njime. To je Božje sveobuhvatno obećanje. Ako je Bog sa svojim narodom, niko ga ne može pobediti. Božja prisutnost će osigurati sve što im je potrebno za duhovni i fizički život. Ako je Bog za nas, ko može da bude protiv nas? Niko i ništa ne mogu nas rastaviti od Božje ljubavi (Rimljanima 8,35-39). Kao posledica, posle tri sedmice dubokog probuđenja, Božji narod je počeo da radi na domu Boga Svemogućega (Agej 1,14).

Razmotri i ovo: Kada je Bog obećao svom narodu: „Ja sam s vama!“ koje sveobuhvatno obećanje je ta objava sadržavala? Koje značenje i obećanje sadrže te reči i za nas danas?

III. Treća propoved 17. oktobra 520. godine pre Hrista. (Razmotri tekst u Ageju 2,1-9. u razredu!)

Bog je ojačao starešine i narod da ne gledaju na okolnosti i da ne upoređuju ovaj hram sa Solomunovim hramom. Sadašnje svetište može da izgleda malo i neznatno, ali oni ne smeju da očajavaju. Bog ih hrabri: „Budite jaki ... ja sam s vama .... zavetovao sam se ... moj duh ostaje s vama!“ (Agej 2,4.5) Ovo delo će se dovršiti delovanjem Božjega Duha (Zaharija 4,6!) „i slava ovoga sadašnjega hrama biće veća“ (Agej 2,9) od slave Solomunovog Hrama, zato što će Mesija, Isus Hristos, doći u njega.

Ova treća propoved sadrži jedno od najlepših mesiojanskih proročanstava: „I potrešću sve narode i doćiće Čežnji svijeh naroda i napuniću ovaj dom slave, veli Gospod nad vojskama.“ (Agej 2,7 – prema engleskom originalu – prim. pred)) Čežnja svih naroda, naziv koji se pojavljuje samo jednom u celoj Bibliji, nije niko drugi nego Isus Hristos.

Uzmi u obzir: Naziv knjige „Čežnja vekova“ o životu Isusa Hrista nadahnut je ovim stihom. Šta znači sama reč „čežnja“? Šta je tom u Isusu Hristu da ga žele svi narodi?

III. Četvrta propoved 18. decembra 520. godine pre Hrista (Razmotri tekst u Ageju 2,10-19. u razredu!)

Agej je zatražio od sveštenika da odgovore na dva pitanja: da li će posvećeno meso doneti svetost onome štp dodirne? Odgovor na ovo prvo pitanje je negativan. Drugo pitanje: da li neka nečista osoba koja je dodirnula mrtvo telo onečistiti sve oko sebe? Odgovor je potvrđan. Šta znači ovo raspitivanje? Greh se automatski širi oko nas; prema tome, ako želimo da nam se dogodi nešto dobro, treba da negujemo dobro. Korov raste sam od sebe u vrtu, ali, dfa bismo imali korisno bilje, noramo ga negovati. Samo Bog može da unese svetost u nečiji život, jer je On jedini izvor svetosti. Ljudi, stvari, i vreme

mogu da postanu sveti jedino kada uspostane odnos s Bogom. To je poslednja poruka svim ljudima. Bog ohrabruje: „Razmislite pažljivo!“ (Poruka se ponavlja tri puta, navodeći ljude da misle, a onda dolazi obećanje: „Od ovoga dana ja ću te blagosiljati!“ (Agej 2,19)

Razmotri i ovo: Zašto se tako često događa kada pokušavate da činite dobro da se iznenada suočavate s mnoštvom prepreka? Šta nam to govori o postojanju zla?

IV. Peta propoved 18. decembra 520. godine pre Hrista. (Razmotri tekst u Ageju 2,20-23 u razredu!)

Poslednja poruka je lična poruka posebno upućena Zorovavelju, namesniku Jerusalima. Bog kaže da će se umešati i da će se Njegova namera ispuniti. Namesnik će biti Njegov pečatni prsten ukoliko bude saradivao s Bogom kao Njegov živi primer, uzor onoga št Bog želi da pokaže o sebi preko svog ljudskog oruđa. Zorovavelj će biti Božja garancija i potpis. Zorovavelj ne treba da se brine ni za šta. Bog će delovati za njega i preko njega – suprotno onome što se događalo s carem Joahinom u Jeremija 22,24. Zorovavelj se kasnije spominje u Isusovom rodoslovu (Matej 1,12.13).

Razmotri i ovo: Zorovavelj je bio „izabran“ od Boga. Za koju svrhu? Šta to znači biti uzor ili ljudsko oruđe u Božjoj službi? Šta je to pečatni prsten i za šta se upotrebljavao? Kakvo delo je Bog nameravao da izvrši preko Zorovavelja i za njega? Kakvo delo želi da izvrši preko nas i za nas danas?

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Bog želi da blagoslovi svoj narod, ali prvo narod treba da se odazove Njegovom pozivu preko Njegove Reči i Njegovog Duha. Zapazi kako u Bibliji Božja Reč i Božji Duh idu zajedno da proizvedu život! (1. Mojsijeva 1,1-3; Psalam 33,6; Jezekilj 37,3-14).

PITANJA ZA PRIMENU: Zatraži od vernika da definišu svojim rečima razliku između usamljeničkog rada u Božjem delu i zajedničkog rada u uskoj saradnji.

Kako da ohrabriš druge u tvojoj crkvi da postanu deo Božjeg dela?
Kako da izgradiš svoju crkvu u fizičkom i duhovnom smislu?

KORAK 4 – STVORITI

1. Izgovori monolog kao da si Agej ili Zorovaveljispričaj svoje skustvo kao što je zapisano u Knjizi proroka Ageja. Neka to i vernici u razredu učine jedni za druge.
2. Napiši zamišljeni razgovor između proroka Ageja i Zorovavelja o vremenu u kojemu žele da pomažu ljudima da sagrađe Hram u Jerusalimu.
3. Neka vernici izaberu među Agejevim propovedima jednu koja se najviše njima samima obraća u njihovom životu. Na koji način se pouke ovih propovedi mogu primeniti na naš život danas? Razgovarajte o tome u razredu!

JEDANAESTA POUKA

Ključni tekst: Zaharija 3,10.

Učenik će:

Saznati: Biti siguran da Bog, ako može da kontroliše narode, može još mnogo lakše da kontriliše naš život. Nikada ne smemo da zaboravimo da je Bogu poznata budućnost.

Osetiti: Imati poverenja da nam Bog oprašta sve grehe i da obnavlja naš život. On usredsređuje svoju posebnu pažnju na duhovne starešine da bi ih pripremio za njihovu službu.

Učiniti: Prihvatiti da mi ne možemo da obavimo poslove svojom moći i silom. Gospodnji Duh menja i obavlja dela koja niko drugi ne može da obavi.

Kratak pregled pouke:

- I. Saznati: Vizionarska sila
  - A. Kako Božji uvid u budućnost može da nam pomogne da se orijentišemo u vremenu i u ličnom životu?
  - B. Zašto su Božja dela u prošlosti važna za nas danas?

C. Kako shvataš silu koja dolazi kada čovek ima pravu viziju života?

II. Osetiti: Božja sila očišćenja

A. Zašto se čak i starešine crkve moraju očistiti?

B. Zašto samo Bog može da nas očisti od naših greha?

C. Kako možemo da budemo sigurni da nam je Bog oprostio? Kako i kada možeš da stekneš sigurnost u oprosteno?

III. Učiniti: Živeti duhovnom snagom

A. Zašto se tako često osećamo slabi?

B. Kakvu promenu unosi Božji Duh u naš život, u našu crkvu i u našu okolinu?

C. Kako da se predamo na raspolaganje Božjemu Duhu da nas može upotrebiti da ispuni svoje namere?

Ukratko: Božja Reč, oprosteno i prisutnost Božđjega Duha su ključni elementi u našem životu. Ta kombinacija unosi stvarni život. Bog želi da pomogne svom narodu u njegovim borbama u životu i da mu udeli pobedu nad iskušenjima i grehom.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Osvetliti tekst: Zaharija 4,6.

Ključna zamisao o duhovnom rasteњу: Bog je Onaj koji kontroliše istoriju i živote pojedinaca. On opravdava, posvećuje i vodi pojedince prema poslušnom, radosnom i etičkom životu. On nas hrabri da ga tražimo da bismo dobili snagu da ispunjavamo Njegovu volju.

Početa diskusija: Prorok je Božji govornik koji iživa veliki autoritet. Međutim, na čemu se osniva prorokov autoritet? Zašto je važno da se proročke poruke uzimaju ozbiljno?

PITANJA ZA DISKUSIJU:

1. Uprkos Božjim obećanjima o Njegovoj pomoći i vođstvu, zašto se i dalje osećamo duhovno nemoćni, zašto tako često padamo kao plen svojih slabosti? Na koji način bi se to stanje moglo promeniti?
2. Bog kaže da se Njegovo delo ne može dovršiti „ni silom ni krepošću“ već samo uz pomoć „Njegovog Duha“ (Zaharija 4,6). Šta to potvrđuje o prirodi Božđjega Duha?

KORAK 2 – ISTRAŽI

KOMENTAR BIBLIJE

Ime Zaharija znači „Gospod se seća“. Bog se seća svojih obećanja, i On će ih ispuniti. On se seća svoga naroda i njegovog stradanja, ali zna i njegove grehe i želi da ga izbavi od sile zla. On se seća svoga obećanja da će poslati Obećano seme, koje će pobediti Sotonu (1. Mojsijeva 3,15). Srca se i svojih obećanja da će uspostaviti svoje večno carstvo osnovano na ljubavi, pravednosti, istini i slobodi.

I. Viđenja od osam noći (Razmotri tekst u Zahariji 3,1-10 u razredu!)

Poruka prvih šest poglavlja Knjige prorokla Zaharije je vrlo jednostavna: vreme je da se Hram ponovo sagradi! Ovaj poziv je bio osnovna poruka iza serije od osam kratkih viđenja koje je Bog dao Zahariji da bi mu pomogao da iz šire perspektive sagleda trenutno stanje Božjeg naroda. Svako od ovih viđenja navodilo je proroka na razmišljanje kojim je produbljavao svoje razumevanje poruke. Ona su zapisana po šlasičkom redosredu (simetrično posmatranje kao u ogledalu), što znači da je prvo viđenje povezano s poslednjim, osmim, drugo sa sedmim; treće sa šestim i konačno, kao vrhunac, četvrto sa petim. Ovi parovi se bave povezanim temama, koje su hronološki povezane obrnutim redosledom. Da bi se ukratko opisao sadržaj svakog viđenja, može se reći sledeće:

1. Prvo viđenje (Zaharija 1,7-11), o čoveku usred mirtinog šumarka i četiri konja s njihovim jahačima, prenosi ideju da su ovi konji prošli celom zemljom, i da su njihovi jahači izjavili da je zemlja mirna (Zaharija 1,11). Prema tome, nastupilo je povoljno vreme da se radi na ostvarenju Božjih projekata; naime, da se sagradi Njegov Hram, jer niko nije imao snage da zaustavi njegovu gradnju. Bog je uspostavio mir.

2. Drugo viđenje (Zaharija 1,18-21), o „četiri roga“, opisuje kako ih kovači lome. Bog otkriva kraj političkih sukoba među izgranicima. Te sile su bile oborene zato što su predstavlja smetnju građenju Hrama.

3. Treće viđenje (Zaharija 2,1-5), o „čovjeku s mjeračkim užetom“, ukazuje na Božje obilne blagoslove. „I ja ću ... biti zid ognjeni unaokolo (Jerusalima)“ i biću „za slavu usred njega“.

4. Četvrto viđenje (Zaharija 3,1-10), o Božjem opraštanju prvosvešteniku Isusu, koje predstavlja suštinu svih osam viđenja. Sotona je optužio Isusa, prvosveštenika, čija je prvosveštenska odeća bila prljava, predstavljajući tako prljavštinu greha. Međutim, „Anđeo Gospodnji“ koji je, nema sumnje, Isus Hristos pre svoga utelovljenja, određuje da se skinu s njega njegove prljave haljine i daje mu obećanje: „Uzeh s tebe bezakonje tvoje i obukoh ti nove haljine!“ Gospod tada zapoveda Isusu da ponovo služi u Hramu i objavljuje prekrasno proročanstvo o Mesiji. Isusu su gresi oprosteni, jer je Bog tako odredio. Na tom osnovi je dobio i uveravanje o opraštanju i o radosti spasenja.

5. Peto viđenje (Zaharija 4,1-14) o tome kako je Bog opunomoćio Zorovavelja, predstavlja suštinu Zaharijine poruke, zajedno s četvrtim viđenjem. Bog daje svoga Duha Zorovavelju da gradi Njegov Hram, prema tome, ojačava ga da izvrši Njegovu volju. Ovo viđenje o zlatnim svećnjacima i ulju stavlja naglasak na delo Gospodnjega Duha koji posvećuje. Jedino Sveti Duh može da promeni čoveka i da pokrene Božje delo na uspešan način.

6. Šesto viđenje (Zaharija 5,1-4), o „letećem svitku“ pokazuje da je kazna bila umerena i da sam Bog kažnjava bezakonje.

7. Sedmo viđenje (Zaharija 5,5-11) o „ženi koja sedi u korpi“ objašnjava duhovne razloge za izgnanstvo. Bog he prikazao bezakonje naroda i poslao ga je u vavilonsko ropstvo.

8. Osmo viđenje (Zaharija 6,1-8) o „četiri kočije“ objavljuje činjenice suprotne prvom viđenju. Poslednja poruka je o ratu i metežu u svetu; ali će Bog intervenisati i Njegov Duh će doneti mir.

Da bismo dobro razumeli poruke ovih osam viđenja, treba da shvatimo da četiri prva viđenja pokazuju posledicu, a da poslednja četiri viđenja opisuju stanje koje je dovelo do tih posledica. Na taj način, ova viđenja treba proučavati obrnutim redosledom. Treba započeti poslednjim viđenjem i ići dalje na prvo viđenje, nastaviti, onda, sa sedmim i onda preći na drugo, zatim treba istraživati šesto zajedno sa trećim. U samom srcu ovih viđenja su viđenja četvrto i peto. Bog prvo osposobljava Zorovavelja da gradi Hram, a onda očičava prvosveštenika Isusa da služi u svetilištu. Od prvog do poslednjeg i od poslednjeg do prvog, Bog je na delu. Njegova ljubav, blagodat i pravednost se otkrivaju i dokazuju.

Nezavisno od ove istorijske situacije, u našem ličnom životu mi moramo da prvo steknemo iskustvo s Božjom ljubavlju, koja dira naše srce. Zatim moramo iskusiti Njegovo oprosteno i očičenje, i konačno Njegovo osposobljavanje Svetim Duhom tako da možemo da budemo posvećeni i postepeno preobraženi u Njegovo obličje, osposobljeni da ga slušamo i da sledimo Njegov zakon, da svedočimo za Njega i da u skladu s time služimo blišnjima nesebično.

Razmotri i ovo: Zašto Bog šalje svoje poruke prorocima putem viđenja i snova, a ne neposredno govoreći? Raspravljate da li je to neki viši nivo komunikacija i zašto tako misliš?

PITANJE ZA DISKUSIJU: Bog se izjednačuje sa svojim narodom tako usko da kaže: „Ko god dira tebe dira u zjenicu moga oka!“ (Zaharija 2,8) Koje druge primere možeš da nađeš u Bibliji o tom uskom

zajedništvu između Hrista i Njegovih sledbenika? Razmotri, na primer, sledeće tekstove: Matej 25,40.45; Dela 9,4.5,

II. Bog poziva na pravedno postupanje
(Razmotri tekst u Zahariji 7,9.10 u razredu!)

Gledajući Božju pomoć i Njegovo zauzimanje za Njegov narod, vernici su pravilno motivisani i ojačani da čine ono što je pravo.

U skladu sa 7. i 8. poglavljem Knjige proroka Zaharije, Bog poziva svoj narod da živi moralnim životom. „Sudite pravo i budite milostivi i žalostivi jedan drugome. I ne činite krivo udovici ni siroti, inostrancu ni siromahu, ne mislite zlo jedan drugome u srcu svome.“ U osmom poglavlju, Zaharija naglašava Božji poziv: „Govorite istinu jedan drugome, sudite pravo i mirno na vratima svojim. I ne mislite zlo jedan drugome u srcu svome, i ne ljubite krive zakletve, jer na sve to mrzim, govori Gospod.“ (Zaharija 8,16-18)

Načelo hrišćanskog života je uvek isto. Jednom kada smo spaseni, mi želimo da slušamo Boga i da živimo u skladu s Njegovim zakonom. Božja zapovest postaje sastavni deo života otkupljenih.

PITANJE ZA DISKUSIJU: Mnogi ljudi i moćne nacije će tražiti Boga Svemogućega, prema tekstu u Zahariji 8,20-22. U tom tekstu je snažna izjava data u kontekstu donošenja odluke da se ide u Jerusolim i se traži Gospod: „Ja sam idem“! Kako lične odluke utiču i na druge da slede Boga?

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Sveti Duh je konačni autor biblijskih knjiga (2. Timotiju 3,16.17; 2. Petrova 1,20.21). Kako da budemo u skladu s Njime da bismo pravilno razumeli Božju Reč?

PRIMENA U ŽIVOTU: Marljivo proučavaj i otkrivaj sličnosti i razlike između opravdanja Božjom blagodaću putem vere i posvećenja Božjom blagodaću putem vere. Zašto nam je potrebno i jedno i drugo: bela odeća Hristove pravednosti i ulje Svetoga Duha?

KORAK 4 – STVORITI

Samo za učitelje: Postavi vernicima lična pitanja na bi ustanovio na koji način proučavaju Božju Reč da bi čuli Božji glas koji njima govori. Iznesi im jednostavna načela tumačenja kako da čitaju Bibliju i da otkrivaju njeno značenje.

AKTIVNOST: Knjiga proroka Zaharije je donela utehu, ohrabrenje i mir mnogim proučavaocima Biblije. Koji delovi ove važne biblijske knjige su najdelotvornije progovorili tvom srcu? Koja lična rešenja ti je Biblija ponudila za probleme tvog života? Govori o tome s drugima!

DVANAESTA POUKA

Ključni tekst: Zaharija 9,16.

Učenik će:

Saznati: Razumeti da je slanje Mesije, Isusa Hrista, na Zemlju Božji najveći dar ljudskom rodu.

Osetiti: Uveriti se da mesijanska proročanstva pokazuju da je Bogu stalo do našeg položajha i da nam On daje konačno rešenje problema greha.

Učiniti: Negovati veru u Mesiju koji je dragovoljno došao i spasio ljudski rod, iako mu je to izazvalo stradanje i smrt.

Kratak pregled pouke:

I. Saznati: Sigurnost mesijanskih proročanstava

A. Šta razna imena data Mesiji, ali i prizori iz Njegovog života, govore o Njegovim dostignućima?

B. Šta proročanstva o prvom dolasku Mesije imaju zajedničko s našom spremnošću za Njegov drugi dolazak?

C. Šta znači da će Božji narod blistati u Gospodnjoj ruci kao dragulji u carskoj kruni?

II. Osetiti: Proboden za tebe

A. Kakve emocije se bude u tebi kada shvatiš da je Neko stradao i umro za tebe tako da ti možeš da imaš život?

B. Šta bi se dogodilo da naš Otkupitelj, Mesija, nije došao?

III. Učiniti: Negovati veru u Isusa Hrista

A. Kako bi mogao da praktično pomogneš drugima da razviju duboke emocije za Hrista dok proučavaju prizore s Golgote?

B. Kako ti lično možeš da rasteš u svojoj veri u Isusa?

Ukratko: Isus Hristos je došao u tačno određeno vreme da spase one koji veruju u Njega. To je najveća priča i najodlučniji trenutak u kosmičkoj istoriji našega sveta, i naša budućnost zavisi od našeg odnosa s Mesijom koji je došao i koji će ponovo doći.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Osvetiliti tekst: Zaharija 12,10.

Ključna zamisao o duhovnom rastenju: Znati Hrista lično je životno važno za naš duhovni život. Ispunjenje mesijanskih proročanstava koja se odnose na prvi Isusov dolazak daje nam sigurnost da će On ponovo doći. Bez te nade u drugi dolazak Isusa Hrista, ni život ne bi imao nikakvog smisla. Vera i poverenje u Isusa donose večni život (Jovan 17,3).

Samo za učitelje: Poslednji deo Knjige proroka Zaharije (Zaharija 9-14) obično se opisuje kao eshatološki ili apokaliptički, što znači da se proročanstva usredsređuju na vreme posletka. Poslednji dani nas uvode u drugi dolazak Isusa Hrista (Jevrejima 1,1.2; Dela 2,17; 1. Petrova 1,20; 4,7; 2. Petrova 3,3) ali oni doživljavaju svoj vrhunac drugim dolaskom našega Gospoda Isusa Hrista. Prorok Zaharija predstavlja izričita mesijanska proročanstva, a pisci Evanđelja primenjuju neka od njih neposredno na život Isusa Hrista.

POČETNA DISKUSIJA: Razmišljajte kao razred o značenju sledeće misli: nada je životno važna u položajima koji izgledaju beznadežni:

1. Zašto je važno za ljude da imaju nadu? Razmatrajte konkretne primere kako je nada nekome pomogla da preživi u vreme krize.
2. Šta se događa kada bolesnici ili ratni zarobljenici izgube nadu? Zašto su hrišćani ljudi koji su orijentisani na nadu?

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Apostol Pavle govori o tri ključne pojave: o veri, nadi i ljubavi (1. Korinćanima 13,13). Ova pouka naglašava nadu. Usredsredite se na nju i objasnite je iz raznih uglova.

KOMENTAR BIBLIJE

I. Sedam mesijanskih proročanstava u Knjizi proroka Zaharije

Iako Zaharijina mesijanska proročanstva mogu da predstavljaju izazov i ponekad izgledaju enigmatična, zagonetna, osnovna misao je jasna: Hristos dolazi! Zanimljivo je da proroci Isaija i Zaharija imaju mnogo više da kažu o dolasku Mesije od svih drugih starozavetnih proroka.

1. Prvo mesijansko proročanstvo (Razmotri tekst iz Zaharije 3,8.8. u razredu!)

Tri čudna naziva za Mesiju pojavljuju se u tom tekstu (Prorok Isaija ih je već spomenuo!). Mesija je nazvan „Božji sluga“ (Vidi i Isaija 42,49.50.52.53), „Grana“ (Isaija 4,2) i „Stena“ (Isaija 28,16), ali je ovaj put dodat jedinstveni opis: Stena ima sedam očiju i natpis na sebi. Kasnije, Mesija uklanja greh i čisti narod. Viđenje se završava

slikom sigurnosti, mira i sreće u kojemu narod uživa u zajedništvu, jer Mesija vlada.

2. Drugo mesijansko proročanstvo (Razmotri tekst u Zahariji 6,12.13 u razredu!)

Krunisanje prvosveštenika Isusa je ovde opisano kao simbol krunisanja Mesije. Isus Hristos, Grana, biće na kraju krunisan kao Car, ali će istovremeno biti i sveštenik. U Izrailju su te dve službe bile odvojene, ali će ih Mesija povezati u svojoj Osobi. On sam će biti Car-Sveštenik i vladati sa svog prestola. Jedino Isus Hristos ima taj jedinstveni položaj; On je Sveštenik koji sedi na prestolu kao Car (Psalam 110; Jevrejima 7).

3. Treće mesijansko proročanstvo (Razmotri tekst u Zahariji 9,9.10. u razredu!)

Zaharija opisuje Mesiju kao pravednoga i nežnoga Cara koji jaše na magarcu. Ispunjenje je opisano u Mateju 21,5. i u Jovanu 12,15, i pripisuje se pobedonosnom ulasku Isusa u Jerusalim u nedelju u toku Njegove poslednje sedmice pre raspeća.

4. Četvrto mesijansko proročanstvo (Razmotri tekst u Zahariji 10,4. u razredu!)

Četvrti stih počinje rečima: „Od Njega...” – što postavlja pitanje ko je taj o kojemu se govori. Najbolji prethodnik je Gospod. To znači da će

Mesija će doći od Gospoda, od svog nebeskog Oca. Ovaj vrlo kratki mesijanski stih objavljuje četiri prekrasne titule za Isusa Hrista. On je „ugaoni kamen“, temelj svega (Psalam 118,22; Isaija 28,16 – uporedi s Matej 21,42). On je „šatorsko kolje“, koje nas povezuje s Njime u pravednosti i na koje se ljudi mogu osloniti u svim svojim brigama, strahovima, zabrinutostima i teretima (Vidi Isaija 22,22.23). On je „luk ubojiti“ - kao božanski Ratnik On je simbol snage (2. Mojsijeva 15,2.3; Psalam 7,1; 27,1); On je apsolutni suvereni „vladar“. Na Njega se možemo potpuno osloniti.

5. Peto mesijansko proročanstvo (Razmotri tekst u Zahariji 11,4-14. u razredu!)

U ovom nešto težem tekstu, Mesija je opisan kao odbačeni Pastir kojega je Gospod odredio da pase Njegovo stado. Bez odlaženja u pojedinosti celokupne sluke ovog dela Biblije, 12. stih spominje izraz „i izmjeriše mi platu: trideset srebrnika“, a 13. stih dodaje rečenicu „I uzev trideset srebrnika bacih ih u dom Gospodnji lončaru“. Tekstovi iz tih stihova su upotrebljeni u Mateju 27,6-9 i primenjeni i na Judinu izdaju Isusa Hrista za trideset srebrnika i na ono što su glavari sveštenečki učinili s tim novcem kada im ga je Juda bacio natrag.

6. Šesto mesijansko proročanstvo (Razmotri tekst u Zahariji 12,10-14 u razredu!)

Zaharija proročki nagoveštava da će dom Davidov i stanovnici Jerusalima „pogledaće na mene, kojega probodoše, i plakaće za njime kao za jedincem i tužiće za njime kao za prvencem“. Slika je mračna, ljudi gledaju na Mesiju i plaču gorko za Njime, zato što su ga

proboli. Ova slika Mesijine smrti se upotrebljava u Jovanu 19,37 (Uporedi s Psalam 22.16; Isaija 53,5). Naša potreba da pogledamo na Isusa u veri je naglašena u Jovanu 3,14.15 (Uporedi 4. Mojsijeva 21,9; Isaija 45,22; Jevrejima 12,2).

7. Sedmo mesijansko proročanstvo (Razmotri tekst u Zahariji 13,6-9 u razredu!)

U ovom poslednjem mesijanskom tekstu Mesija je opisan kao Pastir, kao bliski pratilac Gospodnji, koji je udaren mačem. Kada je Pastir udaren, ovce će se razbežati. Ova situacija je primenjena na bežanje Isusovih apostola u Evanđeljima (Matej 26,31.56; Marko 14,27.49.50).

Proročanstvo koje se odnosi na način na koji će Mesijine stope biti „stavljene na Maslinsku goru“ (Zaharija 14,4.5) kao da nadilazi spektar događaja prilikom Isusovog prvog dolaska. Iako je Isus Hristos hodao Maslinskom gorom u toku svog prvog dolaska, ovo proročanstvo nagoveštava da će Maslinska gora biti rascepljena na dvoje. Ispunjenje ovog proročanstva nadilazi čak i Isusov drugi dolazak, zato što u vreme svog drugog dolaska Isus neće stati svojom nogoim na tlo, već će ostati u vazduhu (1. Solunjanima 4,16.17). Celokupni scenario se najbolje uklapa u Njegov treći dolazak posle milenijuma kada će se spustiti i novi Jerusalim i „svi sveti zajedno s njime“ (Zaharija 14,5). Tekst u Zahariji 14,6-9. opisuje stanje na Novoj Zemlji (Vidi Otkrivenje 21.22!).

Razmotri i ovo: Zamoli vernike da definišu svojim rečima razne titule koje se daju Isusu Hristu u Knjizi proroka Zaharije. Šta nam te titule otkrivaju o Isusu?

II. Hada koja se neće osramotiti
(Razmotri tekst u Filibljanima 1,20 u razredu!)

Prorok Zaharija se služi vrlo jedinstvenim izrazom: „zarobljenici nade“ (Zaharija 9,12). Mi imamo nadu, ali, u isto vreme, mi nismo slobodni; mi smo zarobljenici i očekujemo buduće oslobođenje. Očekujemo bolji svet koji će se moći uspostaviti jedino preko Isusa Hrista. Nada u Mesiju, Cara, nudi konačno rešenje naših dubokih problema greha i nevolja, jer On sada uspostavlja carstvo blagodati, a kasnije i carstvo slave.

PITANJA ZA DISKUSIJU:

1. Kako se osećaš kao „zarobljenik nade“? Šta taj posebni naziv znači za tebe?
2. Koji biblijski tekstovi pružaju sigurnost u drugi Hristov dolazak? Koje od njih znaš napamet? Recituj ih u razredu!
3. Drugi deo našeg imena adventisti sedmog dana odnosi se na blaženu nadu. Kako možemo da budemo glasnici i nosioci ove nade bližnjima?

KORAK 3 – PRIMENI

Pitanja za primenu:

1. Postoji sedam raznih proročanstava o Mesiji u Knjizi proroka Zaharije. Kakav uvid nam pružaju u život Isusa Hrista? Koje epizode iz Njegovog života koje se spominju u Knjizi proroka Zaharije se opisuju i u Novom zavetu? Do kakve promene dolazi u našem životu kada saznamo kako i kada su se ispunila ova mesijanska proročanstva o prvom dolasku Isusa Hrista?
2. Zatraži od vernika da pevaju pesmu „Mi imamo ovu nadu!“ Koja osećanja ova pesma izražava i budu u nama?

KORAK 4 – STVORITI

Samo za učitelje: Objasni vernicima koliko je molitva važna kao prvi korak u otkrivanju značenja biblijskog teksta. Zašto je to tako važno?

AKTIVNOST: Knjiga proroka Zaharije je jedna od najcitiranijih starozavetnih knjiga u Novom zavetu. (Više od sedamdeset citata ili nagoveštaja!) Većina se pojavljuju u Evanđeljima i u knjizi Otkrivenja. Knjiga proroka Zaharije zaostaje po tome samo za Knjigom proroka Jezekilja, a iza nje je Knjiga proroka Danila, po svom uticaju na knjigu Otkrivenja. Pozovi svoj razred da traži i citira navode iz Knjige proroka Zaharije u Novom zavetu.

TRINAESTA POUKA

Ključni tekst: Malahija 1,11.

Učenik će:

Saznati: Razumeti da će Božja odanost svome narodu imati kao posledicu slavno pokazivanje Njegove prisutnosti i u izvesnim proročkim delatnostima na vrhuncu istorije ovoga sveta.

Osetiti: Ceniti Gospodnje obilne balgodlove koji čekaju Njegove sledbenike koji cene Njegove darove.

Učiniti: Živeti odgovornim životom slavljenja veličine Božjeg imena.

Kratak pregled pouke:

- I. Saznati: Božja odanost svome narodu
  - A. Šta to znači da Bog voli svoj narod u toku njegovog svakodnevnog života?
  - B. Zašto se Bog upušta u razne dijaloge sa svojim narodom?

II. Osetiti: Poštovanje Božjih blagoslova

- A. Na koji način ti prinošenje desetaka i darova pomaže da pravilno oceniš Božje blagoslove?
- B. Koji odnos postoji između našeg načina života i naše vere?

III. Učiniti: Odgovoran život

- A. Na koji način se tvoja vernost tvom bračnom drugu odražava na tvoju vernost Gospodu i zašto?
- B. Kao crkva, šta biste mogli učiniti da ohrabrite ljude da misle o potrebama drugih i da ne budu sebični?
- C. Koliko bi bio bogat kada bi ti Bog dao dvostruku količinu novca koji si priložio za siromašne i one u potrebi? Zašto je davanje mnogo vrednije od čuvanja ili primanja?

Ukratko: Bog razgovara sa svojim narodom tako da može da razume koliko duboko ga Bog voli i koliko je zainteresovan za njegovo blagostanje. On poziva svoj narod da bude veran na svim područjima svoga postojanja. On naglašava bračnuj vernost, roditeljsku odgovornost, odgovornosti starešinstva i odgovornosti vernog prilaganja desetka i darova.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Osvetliti tekst: Malahija 1,2.

Ključna zamisao o duhovnom rasteњу: Bog uverava svoj narod da ga voli. Oni sumnjaju i, kao posledica, žive svojim sebičnim i bezakoničkim životom. To znači da naš duhovni život i rasteње zavisi od naše slike Boga. Kada potpuno verujemo da nam On želi samo najbolje, tada pokoravamo svoj život Njemu u potpunom poverenju, živimo u potpunoj zavisnosti od Njega, i ispunjavamo Njegovu volju iz zahvalnosti. Samo tada možemo napredovati.

Samo za učitelje: Pouka za ovu sedmicu se usredsređuje na Božju ljubav prema svom narodu i na dolaženje dana Gospodnjeg. Naglasi vernicima da, kao Njegovi sledbenici, dobijamo strogo uputstvo da činimo ono što je pravo zato što je dan podnošenja obračuna veoma blizu.

Početna diskusija: Koliko često smatramo da je samo po sebi razumljivo da dobijamo dragocene blagoslove koje osećamo u životu. Razmotri pažljivo sledeće pitanje: kako bismo mogli da naučimo da cenimo bezbrojne blagoslove i da budemo zahvalniji na svim blagoslovima koje nam Bog stalno daje?

PITANJA ZA DISKUSIJU:

1. Prema Knjizi proroka Malahije, koliko pitanja je narod postavljao Gospodu? Ta pitanja će ti pomoći da prepoznate razne teme kojima se prorok bavi (Vidi pitanja u Malahija 1,2.6.7; 2,14.17; 3,7.8.13). Posveti veliku pažnju Božjim odgovorima. Bog odgovara na naša pitanja kada smo zbunjeni u svom razumevanju stvarnih problema života. U svojoj ljubavi On razgovara sa svojim narodom, iako bi imao pravo da jednostavno traži njegovu poslušnost.

3. Kako da razumemo Božji poziv ljudima: „Vratite se k meni i ja ću se vratiti vama!“ Ko treba da učini prvi korak? Ko poziva koga? (Vidi Malahija 3,7!) Zapazi da narod treba da se vrati Bogu zato što ga On s ljubavlju i strpljivo poziva da to učini.

KORAK 2 – ISTRAŽI

KOMENTAR BIBLIJE

Samo za učitelje: Postoje osam pitanja koja Božji narod postavlja Bogu i na koja Bog odgovara u Knjizi proroka Malahije. I mi treba da razmislimo o tim pitanjima da bismo na praktičan način ponovo učvrstili svoj zavetni odnos s našim Bogom.

Razmotri ta ključna pitanja:

I. Bog te voli: da li ti voliš Njega?
(Razmotri tekst u Malahiji 1,2.3. u razredu!)

Knjiga proroka Malahije započinje teškom božanskom izjavom: „Ali Jakova ljubih, a na Isava mrzih!“ (Malahija 1,2.3) Kako da razumemo Ovu izjavu, koja kao da se suproti božanskoj prirodi? Šta to znači da Bog mrzi Isava? Zar On ne voli sve ljude?

Bog uverava svoj narod u svoju zavetnu ljubav i poziva ga da pogleda u prošlost i da vidi razliku u istoriji svoga naroda i Isavovih potomaka. Ova suprotnost se objašnjava na osnovu izbora za službu i nema nikakve veze sa idejom o spasenju; umesto toga, ona je

osnovana na Božjem predznanju Jakovljenih i Isavovih odluka, životnih perspektiva i duhovne orijentacije.

Sama reč „mrziti“ u jevrejskom jeziku ponekad ima razna značenja na temelju našeg današnjeg razumevanja reči. Razmotri sledeća dva primera: (1) Jakov je Rahilju voleo više nego Liju (1. Mojsijeva 29,30), ali biblijski izveštaj opisuje ovo ukazivanje prednosti slikovito rečju „mrziti“: „A Gospod videći da Jakov mrzi Liju, otvori joj matericu, a Rahilja osta nerotkinja.“ (1. Mojsijeva 29,30. prema engleskom originalu – prim. prev) (2) Isus nabroja okolnosti pod kojima će Njegovi sledbenici „mrziti“ čak i one koji su im najbliži: „Ako ko dođe k meni, a ne mrzi na svojega oca, i na mater, i na ženu, i na djecu i na braću i na sestre i na samu dušu svoju, ne može biti moj učenik!“ (Luka 14,26) Ova mržnja nema apsolutno nikakve veze s emocionalnom odbojnošću prema onima koje volimo; umesto toga, ona znači da Hristovi učenici treba da vole Hrista više nego svoje roditelje, bračne drugove, decu i druge bliske rođake (Vidi Matej 10,27; 5. Mojsijeva 6,5!) Hristos mora da bude naš prioritet broj jedan. Prema tome, sama reč „mrziti“ može označavati idiomatski izraz u značenju „ne davati prednost“, „ne izabrati za poseban zadatak“, kao što Lija nije bila Jakovljena posebno cenjena žena iako je imao s njome šest sinova i jednu kćerku.

Razmotri i ovo: Kako da razumemo izjavu da je Bog voleo Jakova i da je mrzio Isava? Slično tome, šta je Isus mislio da kaže svojim rečima da ukoliko Njegovi sledbenici ne budu mrzili svoje najbliže neće biti dostojni da budu Njegovi sledbenici?

II. Bog je veran. Da li si ti veran Bogu?
(Razmotri tekst u 1. Jovanovoj 4,7-12. u razredu!)

Naša vernost Bogu se pokazuje na vidljiv način našim poštovanjem Njegovog zakona i načinom na koji pristupamo svojim međuljudskim odnosima (Vidi Jovan 14,15; 1. Jovanova 4,7-12,19-21!) Jovan se pita: Kako ljudi mogu da govore da vole Boga ako ne vole svoje bližnje koji žive odmah pored njih? Ako ne pokazujemo na praktičan način svoju brigu, poštovanje i ljubav, onda lažemo same sebe. Prema tome, ni naš odnos prema Bogu nije istinski.

Razmotri i ovo: Šta je to prava vernost? Na koji način Bog pokazuje svoju vernost prema nama? Kako da je mi pokažemo prema Njemu?

III. Da li si veran svom bračnom drugu?
(Razmotri tekst u Malahiji 2,10-16 u razredu!)

Naša vernost Bogu se pokazuje najbolje našom vernošću našem bračnom drugu.

Književno i tematsko središte knjige proroka Malahije je tekst u 2,10-16. Tema je ozbiljna: „Prestanite da budete neverni!“ Greh je u ovom tekstu definisan kao kršenje vernosti: „Zato čuvajte duh svoj da ne činite nevjere!“ (Malahija 2,16; vidi i Rimljanima 14,23!) Reč za „kršenje vernosti“ ili „biti neveran“ ili „postupati izdajnički“ na jevrejskom jeziku glasi „bagad“ i pojavljuje se u ovom kratkom tekstu u Malahiji i samo na tom mestu u celoj knjizi pet puta (Malahija 2,10.11.14.15.16) i ima ključnu ulogu. Bog dolazi da održi suđenje i On će pozvati ljude da pruže odgovor; prema tome, treba da budu verni i da neguju prave odnose, koji se stvaraju vernošću. U Knjizi proroka Malahije, imati veru znači biti veran zavetu koji je sklopljen s Bogom, ali i s našim bračnim drugom.

Odnos vernosti treba da bude proživljen u našim brakovima. Tu se ne možemo lagati; mi smo ili verni našim bračnim drugovima ili kršimo

taj zavetni odnos. Bračni odnosi puni ljubavi imaju trajan i pozitivan uticaj na našu decu.

PITANJE ZA DISKUSIJU: Zašto Bog mrzi razvode braka? Šta je tako razorno u njima? Kako utiču na duhovni život onih koji se razvode, na njihovu decu i na budućnost? Koji su to zakoniti razlozi za razvod braka? Kada mogu da budu opravdani? Vidi Isusov odgovor nekim farisejima na njihovo pitanje: „Može li čovjek pustiti ženu svoju za svaku krivicu?“ (Matej 19,3-6)

DISKUSIJA: Malahija se služi snažnom i grafičkom ilustracijom u svom učenju šta znači živeti životom koji je posvećen Bogu. Govorite drugima o Božjoj vernosti u ispunjavanju svojih obećanja u odnosu na desetak? Kako to da devet desetina vašeg dohotka uvek znače mnogo više nego deset desetina? Pozovite i druge da budu verni Gospodu na pinansijskom području života tako da mogu da iskuse Božje posebne blagoslove (Malahija 3,10-13).

IV. Da li se kao roditelj ponašate s ljubavlju, staranjem i odgovorno?
(Razmotri tekst u Malahiji 4,5.6. u razredu!)

Proročka poruka Staroga zaveta završava pitanjem koje je veoma ozbiljno i obećavajuće u isto vreme. Misija proroka Ilije, proročkog pokreta u vreme posletka, sastoji se u okretanju srca otaca prema njihovoj deci i približavanja srca dece njihovim roditeljima (Malahija 4,5.6).

Zapazite da ovo delo ide ruku pod ruku s vraćanjem Božjeg naroda Suncu pravednosti (Malahija 4,2) i Božjem zakonu (Malahija 4,4). Samo na taj način mogu da poteku Božji obilni blagoslovi.

DISKUSIJA: Gospod kaže da će na kraju biti vidljiva razlika između onih koji slede Boga i onih koji žive svojim životom po svojoj volji (Vidi Malahija 3,18!). Kako Bog može da pokaže razliku između pravednih i bezbožnih? Kako možemo prepoznati da je neko iz celog srca odlučio da služi Bogu?

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Da bismo bolje razumeli pitanja koja su ljudi postavljali i odgovore koje je Bog dao, pozovite vernike da učestvuju u sledećoj aktivnosti:

Pregledajte sva pitanja koja su ljudi postavljali u Knjizi proroka Malahije i razmislite zašto je narod postavljao sva ta pitanja. Onda objasni odgovore koje je Bog dao na svako od tih pitanja ili na neka od njih. Evo tih osam pitanja, kojima prethodi Božja izjava: „Vi pitate...”

1. Kako si nas ti voleo? (Malahija 1,2)
2. Na koji način smo prezreli Tvoje ime? (Malahija 1,6)
3. Na koji način smo te oskvnili? (Malahija 1,7)
4. Zašto ne obraćaš pažnju na naše priloge i zašto ih ne primaš radosno iz naše ruke? (Malahija 2,13.14)
5. Kako smo mu dosadili? ... Gde je Gospod pravde? (Malahija 2,17)
6. Kako da se vratimo Tebi? (Malahija 3,7)
7. Kako smo te potkradali? (Malahija 3,8)

8. Šta smo to govorili protiv Tebe? (Malahija 3,13)

Na koje načine su ova pitanja i dalje prisutna u našoj sredini u našem postmodernom svetu? Kako se mi suočavamo s ovim i sličnim pitanjima?

PITANJE ZA RAZMIŠLJANJE:

Zašto prolazimo kroz tako teške trenutke i zašto ne cenimo dovoljno Božju ljubav, iako nas je On voleo toliko da je čak i umro za nas?

KORAK 4 – STVORITI

Samo za učitelje: Opiši svojim rečima osnovne teme literarne strukture knjige proroka Malahije! To će ti pomoći da prepoznaš osnovne probleme koje Bog objavljuje svom narodu u vreme Malahije.

AKTIVNOST: Zamisli sliku idealne porodice. Kako roditelji treba da se ponašaju jedno prema drugome? Kakvu vrstu odnosa treba da neguju sa svojom decom? Kako da pokazuju svoju ljubav tako da njihova deca ne samo da znaju da ih njihovi roditelji vole, već da to i osećaju i da budu sigurna u to? Kako da roditelji poštuju ličnost svoje dece i da im pomognu da rastu u svojim sposobnostima i interesovanjima? Šta mogu da čine zajedno?

Prevod završen: 16. jula 2013.

Preveo: Milan Šušljić

